

Kolekce galanterních výrobků určených pro ženy ve vedoucích či významných funkcích

BcA. Andrea Macáková

Diplomová práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Ústav designu oděvu a obuvi

akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **BcA. Andrea MACÁKOVÁ**

Osobní číslo: **K10330**

Studijní program: **N 8206 Výtvarná umění**

Studijní obor: **Multimedia a design - Design obuvi**

Téma práce: **Kolekce galanterních výrobků určených pro ženy ve vedoucích či významných funkcích.**

Zásady pro vypracování:

Vypracujte 4 modely galanterních výrobků.

Vaším úkolem je vypracovat originální estetické a působivé řešení tohoto typu výrobku při respektování funkčních a fyziologických požadavků konkrétního uživatele.

Svůj návrh dokumentujte v závěrečné písemné zprávě, která bude obsahovat začleňování a aplikaci fyziologických parametrů vašeho návrhu v požadovaném komfortu pro vybraného klienta, doložte kresebnými návrhy dokládající postup řešení ve formátu A4, v rozsahu minimálně 60 stran, dále poster 100 x 70 cm v tištěné podobě. Součástí práce je i prezentace na CD-ROM ve dvou vyhotoveních a vypracování mood bordu ve velikosti 100 x 70 cm v tištěné podobě a na CD-ROM.

Na samostatném nosiči CD-ROM odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách. V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah diplomové práce: viz zásady pro vypracování
Rozsah příloh: viz zásady pro vypracování
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/umělecké dílo

Seznam odborné literatury:

Historie oděvů, Clarie Wilcox BAGS, ISBN 978 1851 77 5861 W A VICTORIA and ALBERT MUSEUM LONDON SW7

Heights of Fashion A History of the Elevated Shoe, Elizabeth Semmelback ISBN 978-1-934772-94-2

New Scandinavian Katherine E. Nelson. ISBN 0-8118-4040-9

LEXIKON MÓDA v proměnách času Značky - Návrhář - Oblečení, Sylvia Jonas ISBN 978-80-7234-857-2

Boty, botky, botičky, Miroslava Štýbrová, ISBN 978-80-7106-986-7

Firemní literatura, prospekty

Odborné časopisy:

ARS Sutoria, MASTER IDEA PELLE, Kožařství, Textilní žurnál
zdroje z internetu

Vedoucí diplomové práce: **MgA. Jana Buch**
Ústav designu oděvu a obuvi
Datum zadání diplomové práce: **15. února 2012**
Termín odevzdání diplomové práce: **18. května 2012**

Ve Zlíně dne 1. března 2012

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

doc. Mgr. Ivan Titor
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně ..... 13. 3. 2012 .....

ANDREA MACHÁKOVÁ

Macháková

Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydávalečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělků jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělků dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Teoretická část diplomové práce se zabývá historickým přehledem galanterní tvorby a především kabelek v období Československa. Součástí přehledu je i pohled do tehdejší společnosti a na ženu, jako její součást. Cílem je celkově pojmout vývoj kabelek na pozadí společenských a historických změn na našem území v letech 1918 až 1993.

V praktické části budu aplikovat znalosti získané z teoretické části i z průzkumu současného trhu, abych vytvořila vhodnou kabelku pro ženy, které v rámci svých pracovních povinností potřebují přenášet notebook. Zaměřím se na jednotnou kolekci různých galanterních výrobků.

Klíčová slova: žena, historie, kabelka, pracovní kabelky

ABSTRACT

The theoretical part of the thesis deals with a historical overview of handbags in the Czechoslovak republic. The review is also an insight into the society and a woman as her part off this. The aim is to look at the overall development of handbags in the background of social and historical changes in our country in the years 1918 to 1993.

In the practical part I will apply the knowledge gained from the theoretical part and from research of current market to create a suitable handbag for women who needs to transfer a notebook for her work duties. I will focus on a single collection of various products.

Keywords: woman, history, handbag, workhandbag

Chtěla bych poděkovat firmě Hajn Borohrádek za jejich ochotu spolupracovat se mnou na mé diplomové práci. Díky jejich pomoci jsem získala nedocenitelné zkušenosti a bylo mi umožněno stát se součástí procesu kvalitního českého řemesla, jehož výsledkem je i tato diplomová práce.

Dále bych chtěla poděkovat doc. ak. soch. Janu Zamazalovi a MgA. Janě Buch za příkladné vedení a podmětné rady při konzultacích k této diplomové práci a v neposlední řadě bych chtěla poděkovat i své rodině za podporu.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 VÝVOJ MÓDY A KABELEK V ČESKOSLOVENSKU	11
1.1 1918 - 1939	13
1.2 1940 – 1945	21
1.3 1946 - 1968.....	25
1.4 1969 – 1989	32
1.5 1990 - 1993	37
II PRAKTICKÁ ČÁST	40
2 DÁMSKÉ AKTOVKY	41
2.1 SITUACE NA ČESKÉM TRHU S DÁMSKÝMI AKTOVKAMI	41
2.1.1 Hajn	44
2.2 DOTAZNÍK	45
2.2.1 Výsledky dotazníku.....	47
3 NÁVRHY GALANTERNÍ KOLEKCE	50
3.1 MOOD BOARD.....	50
3.2 MODELOVÁ ZÁKAZNICE	52
3.3 NÁVRHY	52
4 VYBRANÉ MODELY GALANTERNÍ KOLEKCE	59
4.1 VELKÁ KABELA	59
4.2 MALÁ KABELA	60
4.3 DIÁŘ.....	60
4.4 PENĚŽENKA.....	60
4.5 DROBNÁ POUZDRA S RŮZNÝM ÚČELEM	61
5 REALIZACE GALANTERNÍ KOLEKCE	62
5.1 VYPALOVÁNÍ LASEREM	62
5.2 NÁVRHY VZORŮ A JEJICH INSPIRAČNÍ ZDROJE	62
5.3 TECHNOLOGICKÝ POSTUP PŘI ZHOTOVOVÁNÍ KOLEKCE	67
ZÁVĚR	75
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	76
SEZNAM OBRÁZKŮ	78
SEZNAM PŘÍLOH	81

ÚVOD

Tématem této práce je kolekce galanterních výrobků pro ženy. Jako galanterní kolekci chápeme kolekci kabelek a dalších doplňků, jako např. diář, peněženka, pouzdro na mobil atd. Kabelky jsou navrženy pro pracující ženy zastávající vedoucí či významné pozice v různých institucích. Mojí snahou bylo vytvořit modely, které zohledňují všechny jejich potřeby.

Ženy, pro něž je tato kolekce určena, patří do pozic, které byly donedávna doménou mužů. Jsou to pozice např. ředitelky, vrcholových manažerek či političek. Předpokládá se, že k výkonu těchto profesí ženy potřebují mít při sobě mnohé důležité věci, jako např. notebook či jinou technologii, dokumentaci v tištěné formě a jiné nezbytnosti. Samozřejmostí je i předpoklad, že se ženy v rámci svých pracovních povinností přemísťují na různá jednání, či za nimi často cestují a potřebují mít praktickou kabelu.

Samozřejmě, že na trhu již existují kabely, ve kterých s přehledem přenášíte listiny, i tašky na notebooky. Na našem území je zpravidla nazýváme pracovními aktovkami. Aktovka je typická svým obdélníkovým tvarem a zapínanou klopou. Tento typ kabely je určen převážně mužům a její forma se příliš nezměnila. Je velmi strohá, funkční a chladná, navíc je většinou vyhotovena jen v základních barvách jako je černá a hnědá. S působením žen na těchto pozicích vzrostl požadavek na elegantní a žensky pojatou pracovní aktovku. Takovou, která by odrážela ženskost svých majitelek. Podle mého zjištění je takových kabelek na trhu jen velmi málo, převážně však jsou totožné nebo velmi podobné s těmi pánskými, pouze jejich barevnost je typicky ženská, např. červená. Mnohým ženám tak jejich vzhled nevyhovuje a často se jim nehodí ani ke stylu oblékání.

Proto jsem se rozhodla zabývat se tématem dámské pracovní aktovky, jež budu nazývat „kabelou“. Snažím se tedy vytvořit kabelu, která by nahradila klasické aktovky s tím, že zachovám její funkčnost, ale s ohledem na jinou formu i na vzhled. Mým záměrem je, aby kabelka podtrhovala ženskost a dotvářela outfit dam, které ji budou nosit. Navrhnou jí elegantní rysy tak, aby sloužila nejenom k přenášení důležitých potřeb, ale aby zároveň zdobila svou majitelku.

Mým úkolem je snaha zaměřit se i na to, aby kabelka byla jednoduchá, nadčasová a neutrální, aby vyhovovala vybranému spektru budoucích uživatelek a nebyla jen módním výstřelkem. Ctím totiž pravidlo, že v jednoduchosti je krása. Je také důležité si uvědomit, že ženy, pro něž je tato kolekce určena, jsou zcela jistě velmi rozdílné a mají i rozdílný vkus.

Proto považuji za důležité zvolit takový design, který by oslovil pokud možno co největší počet dam. Zaměřím se i na vnitřní vypracování, jež odpovídá jak potřebám ženy, tak i manažerky. Důležitým aspektem je funkčnost a přehlednost.

Moje práce není pouhým redesignem pracovní aktovky. Ve své práci zohledňuji i menší netbooky či IPAD tablety, které vyžadují jiné prostorové uspořádání. A aby kolekce byla úplná, doplním ji i diářem, peněženkou a obaly sloužícími např. na mobil či hygienické potřeby, jež jsou součástí každé pracovně vytížené ženy.

Navrhla jsem tedy kolekci výrobků obsahující kompletní sortiment pro pracující ženy. Kolekce jež má jednotný a jednoduchý design s jemnými ženskými křivkami. Kolekce z prvotřídních materiálů a s kvalitním zpracováním.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VÝVOJ MÓDY A KABELEK V ČESKOSLOVENSKU

V rámci této kapitoly se pokusím vyložit stručný, ale přesto dostačující historický přehled zaměřený především na vývoj módy a kabelek v Čechách během existence Československé republiky. Tento časový úsek tedy zahrnuje vznik samostatného státu po první světové válce roku 1918 a sahá až po rozpad Československé republiky na dva samostatné státy roku 1993.

Celý přehled jsem rozdělila na jednotlivé podkapitoly, které reprezentují důležitá a zlomová data v historii československého národa. První podkapitola ohraničená léty 1918-1939 dokumentuje vznik nového státu až po začátek druhé světové války. Druhá podkapitola z let 1938-1945 pojednává o odívání za dob války. Třetí kapitola pak obsahuje vývoj týkající se poválečných let až do roku 1968. Další kapitola pak pojednává o období od roku 1968 až do roku 1989, kdy je Československo pod okupací. Poslední, pátá kapitola pojednává o letech po roce 1989 až do rozpadu Československé republiky roku 1993.

V tomto přehledu se budu snažit zohlednit nejen důležité dějinné události těchto let, ale i změny v sociálním postavení žen a jejich vliv na oblékání a módu obecně a také vliv světové módní scény na tvorbu v Československu. Přehled také doplním o obrázky a popis reálných dochovaných modelů ze sbírek Obuvnického muzea ve Zlíně. Datace a materiál jednotlivých kabelek doplnila Mgr. Miroslava Štýbrová.

Na začátek této kapitoly se chci krátce zmínit o vývoji kabelek jako takových, který předcházal roku 1918. Je důležité, abych se zmínila o tom, jak vůbec vypadaly předchůdci dnešních kabelek, a kdy se vůbec začal používat termín „kabelka“ a co pro nás kabelky znamenají dnes.

Něco jako předchůdce dnešních kabelek bychom mohli hledat dávno v historii, ale už ve 14. století se začínají objevovat váčky, které mají svou formou i účelem k dnešním kabelkám už dost blízko. Tehdy ženy nosily textilní nebo usňový váček zavěšený u pasu. Tento váček sloužil k úschově různých drobností nebo peněz. Až do 17. století se tento váček či peněženka prakticky neměnily. Byly drobné, často krásně vyšíváné či zdobené jinými aplikacemi. Od 18. století se také používaly kapsy. Vyšíváné a zdobené kapsičky často připevněné na spodničkách sukní. Na světlo světa se dostávají také peněženky, ve tvaru obálky, jak je známe dnes. Jako dekorativní i praktická část taštičky se objevuje kovový rámeček, často bohatě zdobený, který sloužil k uzavírání kabelek.(1)

Až na přelomu 19. a 20. století dochází ke změně. S velkým technologickým vývojem a průmyslovou revolucí dochází i ke změnám v sociálním postavení ženy. Ženy už nejsou tolik závislé na svých mužských protějšcích, cestují, navštěvují kulturní akce a některé dokonce pracují. Díky těmto změnám se nově objevuje potřeba příručního zavazadla pro ženy. Drobné peněženky či kapsičky už nestačí. Postupně se tak začínají objevovat kabelky, velmi blízké tomu, jak je chápeme dnes. Kabelky se také časem specializují pro určitou událost či činnost. Vznikají tak kabelky na odpoledne či na večer, do divadla, do automobilu, či pro cestování. Kabelka se tak stává nedílnou součástí dámského šatníku.(1)

Ráda bych se také zmínila o kultu kabelek a jejich nositelek. Předkládám pohled, proč jsou kabelky takovou vášní žen a proč za ně ženy neváhají utrácet nemalé částky. Podle Freudova učení o nevědomí je taška sama o sobě brána jako prázdná nádoba představující ženské pohlavní orgány (2). Slovo “purse” (kabelka) bylo dokonce v 17. století slangovým názvem pro dámské vnější pohlavní orgány (2). Někteří psychiatři dokonce nazývají kabelku „vagina dentata“, tedy jediné místo, kde mužské ruce nejsou vítány. Podle těchto poznatků by se dalo říci, že tvořit kabelky je jedinečná příležitost jak vytvořit jedinečný, doslova sochařský objekt. Mnohem více než klobouk, který musí sedět na hlavě, a více než boty, které musí padnout na nohu. Kabelka stojí úplně mimo to.(3)

Kabelky se staly předmětem posedlosti. Jak řekla Coco Chanel „luxus je nutnost, kde všechny nutnosti končí“(3). A důkazem toho jsou i význačné ženy světové historie, protože velké ženy a velké kabelky vždy patřily k sobě. Dobrým příkladem toho byly např. Margaret Thatcher, která měla svou kabelku vždy při sobě a nazývala ji svým „spolehlivým společníkem“. Ale i hvězda Grace Kelly, která se stala ikonou elegance a vkusu. Když se objevila na titulní stránce časopisu *Life* roku 1956 s kabelkou Hermés, stala se tato kabelka přes noc tou nejznámější a dodnes patří k ikonám mezi kabelkami. Dokonce ji po ní pojmenovaly Kelly bag a dočkala se několika reedicí a samozřejmě i falsifikátů. Stejně tak, jako se stala Kelly bag ikonou díky Grace Kelly, vznikaly i další dnes už ikonické kabelky. Takovým příkladem je i Hermés Le Trim, kterou proslavila Jackie Kennedy. Její tvůrce se nechal inspirovat koňským pytlek na krmení. Mezi další ikony patří i Hermés Bolide, která byla první kabelkou, kde bylo použito zdrhovadlo pro uzavření kabelky. Roku 1932 vytvořil Luis Vuitton Noe bag, která byla původně navržena na pět lahví šampaňského a o rok později vznikla Hermés Plume, která byla původně navržena pro přenášení dečky na koně.(3)

1.1 1918 - 1939

„Národní obrození v minulém století obrodilo duši národa, ale teprve první republika zrodila ducha a poskytla národu i patřičné sebevědomí.“ (4) Symbolem první republiky se stal Tomáš Garrigue Masaryk, jež byl představitelem morálky, solidnosti, tolerance a duchovních kvalit. První republika je obdobím elegance, už od počátku si nová demokracie vytváří svůj osobitý styl, české art deco. Zvýšil se i zájem o architekturu, užité umění, životní prostředí a módu. První republika je obdobím dobrého vkusu a kvality. Také móda nezůstává pozadu a je představitelkou českého povědomí, být elegantní není ale jen móda.(4) K tomu napomáhají nově zniklá Družstevní práce, Krásná jizby a existence vynikajících časopisů. To vše je zásluhou kulturně výchovných snah Československého státu.(4) „V českých zemích znalost světové módy zpočátku zprostředkovávaly zahraniční časopisy. Až v druhé polovině 19. st. začaly vycházet první ženské časopisy v češtině jako Lada, Květy, Světozor s módní přílohou Bazar, Dámské Mody a od roku 1910 České Mody a mnoho dalších, které poskytly platformu pro pozdější časopisy. Až do 20. let 20. století se však v českých časopisech nepředstavovala původní česká módní tvorba, ale vesměs byly přetiskovány modely převzaté ze zahraničních listů.“ (5) Meziválečné období je typické rozvojem módní žurnalistiky. Mezi nově vzniklými časopisy jsou módní časopisy určené laikům, kde zvláštním vydavatelským činem byl český časopis *Moda a vkus*. Další skupinu představují módní listy určené pro odborníky, krejčí a švadleny, kde můžeme uvést např. *Dámské módní listy*, *Dámské akademické módní listy*, *Pražská moda*, *Módní revue a Vkus*. Dále pak vznikají i specializované odborné časopisy pro různá odvětví textilní tvorby. Specifickými pro tuto dobu byly časopisy společenské, jejichž obsah zahrnoval široké spektrum informací ze společnosti, z literatury, výtvarného umění, hudby, sportu atd. Patřili mezi ně *Elegantní Praha*, *Gentleman*, *Měsíc* či *Eva*.(4)

Období první republiky přineslo i změny v životě českých žen. Po několik generací, kdy bojovaly za volební právo, jim bylo konečně uznáno a zakotveno v ústavě slovy „Výsady rodu, pohlaví a zaměstnání se neuznávají“. Přesto však byla potřeba dalšího úsilí, aby tento program byl realizován v praxi. Snad proto vzniklo takové množství spolků.(4) Ale problémy žen získáním volebního práva nezmizely. Zažitá stereotypy v nahlížení na úlohu ženy, jak v soukromé, tak ve veřejné sféře nadále trvaly.(6) „Ženské otázky“ se intenzivně věnovala ve svých článcích a esejích spisovatelka a novinářka Milena Jesenská. Navzdory tomu, že propagovala emancipaci žen, sama se však nedokázala z tradičního pohledu na ženy a muže vymanit.(7) Nová doba ale byla pro ženy příznivá, co se týče vzdělání a

zaměstnání. Snaha o vzdělání a získání kvalifikace byla jednou z klíčových znaků mladé české ženy. Velkým vzorem jim byla Charlotta Garrigue Masaryková, obdivuhodná žena, proslulá svou moudrostí a ušlechtilostí.(4) *„Dámy si také velmi libují v automobilismu a ani v letectví nezůstávají pozadu. Jednou z propagátorek automobilismu je Eliška Junková, která svou skvělou závodnickou kariéru završila v roce 1928 vítězstvím v nejobtížnějším závodě Evropy Targa Florio na Sicílii.“*(8)

Ve světě došlo během války v dámském odívání k podstatným změnám. Ženy si už nepotrpí na lehoučké krajky, ale soustřeďují se na jednoduchý a hlavně praktický oděv, který jim umožňoval lepší pohyblivost.(9) *„Ideálem se stává žena emancipovaná, sportovního ducha i vzhledu, která však v sobě spojuje dvě polarity: ženu samostatnou, pracující, která je muži „kamarádem“ a rovnocenným partnerem, a zároveň ženu-hospodyní, obstarávající denní chod domácnosti, vychovávající děti a snažící se o dokonalý zevnějšek.“*(7) Takový styl se ve Francii nazývá *La Garçonne*. Jsou to ženy oblečené téměř jako chlapi. Krátký sestřih, volné šaty s nízko posazeným pasem a délkou ke kolenům. Oblíbeným se také stal dámský kostým.(9)

Velký vliv na ženské odívání měla dnes už proslulá módní návrhářka Coco Chanel. Do dámského šatníku zavedla komfortní, jednoduché a přitom elegantní oblečení. Typickým znakem pro Coco se stává zavádění dosud nezvyklých materiálů, které byly např. používány dosud jen pro mužské odívání, či se z nich šilo výhradně jen spodní prádlo. Chanel tak objevila zcela novou a sebevědomou ženu.(9)

Touha žen líbit se svému okolí vedla k rozsáhlému rozvoji marketingových komunikací a především reklamy.(2) Meziválečná reklama zažila ohromný rozvoj.(7)

Velkou senzaci způsobil roku 1922 objev Tutanchamonovy hrobky, který fascinoval celou Evropu a způsobil doslova „egyptománii“. Inspirace starověkým Egyptem se rázem promítla do užitého umění i do oděvu, kosmetiky, šperků a dekoračních předmětů až po kabelky.(1) Ovšem ne dlouho potom došlo k velkému zvratu. Zlomovým se stal rok 1929, kdy zkrachovala americká burza. Mnoho lidí přišlo o majetek a tak se módní oblečení ze salónů stává nedostupným luxusem. To má za následek přechod k domácí tvorbě oděvů nebo k přešívání těch starých.(9) Třicátá léta jsou tak ve znamení střídmosti v oblékání. Skromnost byla v období hospodářské krize nutnost a to i v zámožných společenských vrstvách.(8)

Později, když se svět vzpamatoval z krachu na americké burze, došlo opět k rozkvětu módy. Šaty se stříhají šikmo, tak aby nejlépe odpovídaly módní linii, lehce obepínají tělo a v měkkých záhybech splývaly dolů. Šikmý střih se uplatňoval u večerních i denních šatů. Třicátá léta jsou érou společenských šatů od malých večerních šatů až po plesové toalety. Velké plesové róby se vyznačují hlubokým výstřihem vzadu, takže obnažují záda až k pasu, tento styl působí velmi rafinovaně. Plesové toalety se doplňují bolerem či pelerínou.(8) Oblíbené jsou barvy jako šedá, béžová a černá. Nosí se vzory rybí kosti a kohoutí stopy, které jsou spíše nenápadné a to hlavně proto, že na první pohled neměly zaujmout šaty, ale jejich majitelka. Přesně v duchu citátu anglické herečky Vivien Leighové: „Pravá dáma nenosí šaty. Dovoluje šatům, aby byly na ní nošeny.“ Střih takových šatů byl obvykle košilový, většinou bez vyznačené pasové linie a s našasením na bocích.(10) Velkou popularitu zažívá sportovní oblečení, které se vyčleňuje, jako samostatný druh oblečení. Nosí jej především mladá, sportovně založená generace. Ideál ženy třicátých let má štíhlou, pružnou, atletickou postavu. Pozornost se zaměřuje také na pánské i dámské oblečení do zaměstnání. Významným příspěvkem do běžné dámské módy jsou kalhoty, jejich praktičnost ženy do budoucna ocení zejména za války.(8)

Populární módní tvůrci se zaměřují na velmi elegantní róby. Génielem v tomto oboru byla Jeanne Lanvin. Mezi další významné módní tvůrce patří i Elsa Schiaparelli, která proslula svou inovativností. Velmi úzce spolupracovala s tehdejšími umělci a jako první použila zdrhovadlo v haute couture.(9)

Ve třicátých letech se na světlo světa dostává barevná fotografie a tento objev odstartuje změnu ve vývoji módních časopisů a katalogů. Fotografie odteď zaujímá v časopisech hlavní místo.(9) *„Pořádají se jednodenní nákupní letecké výlety do Londýna a Paříže, v módě jsou knihy a filmy, které měly obrovský vliv na módní tvorbu - hollywoodská studia produkují filmy bohaté na nákladné toalety s odvážnými dekolty. Filmové kostýmy však brzy vycházely z módy, proto se začaly tvořit pro filmové účely doslova nadčasové šaty, neboli glamour, které by si oblibu udržely déle. Jeden z nejslavnějších tvůrců filmových kostýmů byl Gilbert Adrian. V časopisech již nefigurují aristokrati, ale herci a herečky jako Marlène Dietrich či Greta Garbo.“* (10)

Konec první světové války se v módě vyznačoval především emancipací ženského oděvu. V Čechách pomalu ustupuje zdobná secese a na oblibě roste pohodlný a praktický oděv.(11) V Českém prostředí je móda také ovlivněna svérázným hnutím, které se obrací k tradičnímu českému kroji a apeluje na státní uvědomění. Také vše, co se týká Francie, se

v Čechách stává zárukou elegance a kvality. Majitelé a návrháři velkých módních závodů jezdí pravidelně na pařížské přehlídky, aby nebyli ani o krok pozadu a pařížské školení znamená pro krejčí nejvyšší stupeň kvality.(4) Česká móda se vyznačovala tíhnutím k nenápadným, ale taky praktickým oděvům. Mezi nejluxusnější závody dámského odívání patřily modelové domy Hany Podolské, Oldřicha Rosenbauma, Arnošky Roubíčkové, Elisy Ecksteinové, Anny Masákové, Františka Kotalíka, Josefy Weigertové, Franty Omcirka, Máni Ehrlichové, Štěpána Hozy, Zdenky Šubrtové, salony Mimi a Madelaine a řada dalších. Módní tvorba dosáhla mimořádné kvality i úrovně také v Brně, které se po roce 1918 také přeorientovalo na Paříž. Je prezentován módními závody Femina, Maison Chic, Mořice Hartmanna, paní Vinařové, Řehulové atd. Mezi další výrobce patří i krejčovské firmy zabývající se výrobou konfekce jako např. závod Josefy Weigertové a Františka Frimla, pak i velké konfekční závody, jako např. Oděvní závody Rolný a Nehera z Prostějova.(4) O těch nejvýznamnějších z nich bych se ráda krátce zmínila a to zejména proto, že svou tvorbou utvářely tvář československé módy. I když čerpaly z módy francouzské, vtiskly svým modelům svébytný styl, který byl svou kvalitou i zpracováním konkurenceschopný s jakýmkoli jiným světovým střediskem módy.

„Modelový dům Rosenbaum se vyvinul z podniku Elišky Rosenbaumové, který vznikl krátce před rokem 1900, firmu pak roku 1917 převzal její syn Oldřich Rosenbaum, to už byl salon proslulým a jedním z nejluxusnějších v Praze. Za Oldřichova vedení se salon stal vyhledávaným u české, německé i židovské klientely, vyhledávaly ho herečky, manželky diplomatů ale i cizinky, šila u něj dokonce i paní Baťová. Styl firmy určoval sám majitel, podle pamětnic dokonce sám modeloval oděvy na manekýnách. Rosenbaum vlastnil i prodejnu kosmetiky, obchod s obuví či spodním prádlem, ale nejvýnosnější byla filiálka s kožešnictvím.“ Roku 1938 Oldřich opouští Československo a do jeho modelového domu je dosazen vládní komisař. Módní závod však fungoval dál, po konfiskaci gestapem a zavedení národní správy po roce 1945 je firma z roku 1948 znárodněna a začleněna do národního podniku Oděvní tvorba. Modelový dům Rosenbaum existoval až do roku 1954.(12)

Hana Podolská si v roce 1907 zakládá dílnu s jednou švadlenou, velmi se jí daří a záhy zakládá salon v tehdy novém paláci Lucerna. *„Byla jednou z prvních, která věnovala velkou pozornost své propagaci, zejména módním přehlídkám. Styl svého domu určovala sama majitelka, vyznačovala se elegantním stylem a výraznému příklonu k francouzské módě.“* Vedle oděvů se zabývala i výrobou kožešnickou a modistickou. Salon Podolská

získal velký počet zákaznic od hereček, operních pěvků, bohatých žen až po manželky prezidentů. „*Velkou slávu jí vydobily zejména luxusní divadelní a filmové kostýmy.*“ Válečné období je pro salon zkouškou, ale tu jako jeden z mála přečká díky výrobě filmových kostýmů. Po válce se salon snaží navázat na svůj úspěch, ale překazí jej roku 1948 znárodnění. „*Organizace podniku a výroby pokračovala dál, jen okruh zákaznic se pomalu měnil z hereček a žen diplomatů na ženy vysokých politických funkcionářů.*“ Salon Podolská tak fungoval až do roku 1954, kdy byl přejmenován na salon Eva a začleněn do národního podniku Módní závody. Salon Eva si nadále udržel prvotřídní kvalitu až do jeho zániku roku 1991.(12)

Dalším významným domem byl Modelový dům Arnoštky Roubíčkové založen roku 1910. „*Dámské krejčovství se v tomto případě stává nutnou obživou pro rozvedenou ženu. I když neměla dostatečné vzdělání, měla velký obchodní talent a již před válkou se jí dařilo. Mezi její zákaznice patřily i ženy z vyšších tříd a po roce 1918 se mezi zákaznice salonu řadí i mnoho žen cizích diplomatů a to zejména díky tomu, že se v salonu mluvilo plynule česky, německy, anglicky a francouzsky. Mezi takovými zákaznicemi byla prý i paní Masaryková a Benešová.*“ Salon provozoval i kožešnickou výrobu. Od třicátých let však Arnoštku opouštějí její nejbližší spolupracovníci a nakonec roku 1940 je do salonu dosazen správce, který úspěšný podnik postupně zlikvidoval, a roku 1943 je závod vymazán z obchodního rejstříku. (12).

Známa módní návrhářka Zdenka Bauerová měla to štěstí, že své zkušenosti získávala v salonu Hany Podolské, kde měla možnost pro manželky československých prezidentů navrhovat kostýmy, večerní róby a odpolední šaty. Všechny manželky prezidentů návrhářka Bauerová díky své profesi dokonale znala. „*Například Marta Gottwaldová se stále chtěla podobat své předchůdkyni Haně Benešové. Toužila se jí vyrovnat v eleganci i v oblibě. Musely se jí šít stejné modely, jenže znáte to, když dva nosí totéž, nemusí to být totéž,*“(13)

Obr. č. 1 Kabelka 20. léta

Poválečná léta jsou stále ve znamení drobných kabelek zasazených do krásných kovových rámečků a tento obrázek je toho důkazem. Kabelka má delikátně vypracovaný rámeček s krásným zapínáním a krátkým řetízkem. Do rámečku je vsazen textilní váček s gobelínovým vzorem s motivy květin. Tento typ kabelky se stal velmi oblíbeným a udržel se ještě několik desetiletí.

V ranném dvacátém století se kabelky staly mnohem víc než jen ručním zavazadlem. K dostání byl výběr z malých kabelek, psaníček, rukávníků atd. Kabelky do společnosti měly například přívěsky pro divadelní kukátka nebo přihrádky na vějíře. Do práce ženy nosily větší kabelky, kožené nákupní tašky a dokonce menší kufříky, které bylo možné nosit na rameni. Kabelky také začaly být sofistikovanější. Například ve Velké Británii v roce 1914, byl sovereign (anglická zlatá mince) nahrazen papírovou bankovkou a tomu se přizpůsobily i kabelky. Možná nejdůležitější vývojový trend během této doby byly malé kabelky/psaníčka bez držátka, které bylo nutno nosit v ruce nebo je sevřít do podpaží, což dodávalo prvek nonšalantnosti.⁽¹⁴⁾ Kabelky už nejsou jen nutností, ale doplňkem, který stojí sám o sobě. Ve dvacátých letech jsou stále populární rámové kabelky, často bohatě zdobené různými aplikacemi jako např. korálky. Rámeček se už nevyrábí výhradně jen z kovu, ale i z náhradních materiálů. Nejčastěji je to plast, zejména pak Bakelit, který sloužil, jako náhražka drahých materiálů na ozdoby či držadla kabelek.⁽¹⁾

Obr. č. 2 Kabelka 30. léta

Tato drobná kabelka je dalším důkazem toho, jak byly tyto kabelky oblíbené. Textilní kabelka má na přední straně vytkaný gobelínový vzor, opět s motivy květin. Kabelka je vsazena do jednoduchého kovového rámečku a na rámečku jsou také připevněna očka pro držadlo černé barvy.

Roku 1925 se konala Výstava dekorativního umění v Paříži a ta ovlivnila další vývoj v užitém umění. Art Deko přineslo nové tvary a motivy a stalo se velmi populární. Populární byly hlavně malé etuje, které byly dokonalou miniaturistickou prací výrobců jako např. Tiffany a Cartier. Oblíbené byly i etuje na cigarety, které byly tehdy výsadou pouze žen.(1) Ve třicátých letech se již používala většina druhů zavazadel, tak jak je známe dnes. S nástupem uměleckého stylu DECO se výrazně prosazuje abstrakce a zdobení a slavil se úspěch nových průmyslových výrobků, jako je plast a zip.(14) Pro den se nosily velké, elegantní a prostorné kabelky z drahých usní a chromovým kování. Od této doby bývají kabelky navrhovány těmi nejlepšími módními návrháři, tak aby dotvářely jejich kolekce. Mezi takové patřili např. Schiaparelli, Rouff nebo Paquin.(1)

Obr. č. 3 Večerní kabelka 30. léta

Kabelka na obrázku je příkladem exkluzivního materiálu a exkluzivního vzhledu. Drobná rámová kabelka je zhotovena z reptilie, jež kabelce dodává na luxusnosti a zároveň je materiál sám o sobě jediným zdobným prvkem. Je důkazem úsloví, že v jednoduchosti je krása a není třeba zbytečných zdobení, když máme k dispozici exkluzivní materiál. Reptilie se staly oblíbeným materiálem, jež byly zárukou jedinečnosti, protože každé zvíře má také jedinečné zbarvení.

„Kabelku předpisuje móda z téhož materiálu jako oblek, ať je to tweed, krepdešín nebo imprimé“ Časopis Eva 1. 3. 1930 (4)

KABELKY Z EVINY VITRINKY- „Výkladní skříň se na jaře vyznačují vždy největší zajímavostí, ale letos jsou trumfem kabelky. Kabelka- předmět, který nás ani na krok neopouští, který trpělivě snáší vše, co do něj nacpeme a kterého si přesto nevšímáme, jest náhle středem pozornosti. A právem – kdo by mohl macešsky zacházet s kabelkou, plochou jako kniha, potaženou tmavomodrou jelenicí se sametovým dotykem, a jejíž vnitřek jest zařízen tak, že každý předmět, pudřenka, rtěnka, peněženka, notes i plnicí pero má svou přihrádku, a kabelka jest vždy jako uklizená. Podobná, ale mnohem menší jest kabelka z černého krokodýla, je určena výhradně pro odpoledne nebo večer a skryjte v ní jen nejn nutnější zkrášlovací utensilie. Začatý pullover, dopisy a vzorky látek na nový kostým musíte rozhodně nechat doma. Jiný druh kabelek jest z úžasně měkké kůže, zpracované jako látka. Kůže se u závěru nabírá, vrapuje a prošívá různými, vatou podloženými ornamenty, držadla jsou mohutná, jakoby předimenzovaná. Jiné mají opět fantastický tvar, jsou zdobené kolem zipového uzávěru plastickými, měkce plněnými válci a vyvolávají nadšení u všech

žen nosících kabelky pod paží. Naše obrázky vám všechny popsané typy dobře znázornují, cenu i nákupní pramen vám na dotaz sdělí redakce.“ Časopis Eva 15. 3. 1936 (4)

Obr. č. 4 Kabelka pro odpolední příležitosti 30. léta

Tato kabelka byla určena pro odpolední příležitosti jako např. Odpolední zahradní slavnosti či setkání u šálku čaje ve společnosti. Kabelka je zhotovena vzájemným spletením červených korálek přišitých na červenou podšívku. Držadlo je v tomto případě přímo integrováno do kabelky. Tento druh kabelek měl lehce společenský a neatřelý vzhled. Velké červené korálky tvoří na pohled příjemnou a zajímavou síť.

1.2 1940 – 1945

Válka přinesla českému národu velká utrpení, ale hlavně i velká zklamání. „Dne 14. března 1939 to všechno začalo, německá armáda obsadila zbytek Čech a Moravy a Hitler na jejich území vyhlásil protektorát. Československá republika přestala existovat. Nacistické Německo získalo jejím rozbitím a ovládnutím hodně. Hitlerova armáda dostala do rukou nejen kompletní výzbroj československého vojska, ale i neporušené zbrojovky a vlastně celou průmyslovou základnu bývalého státu. Tisíce československých občanů se staly obětí vyhlazovacích táborů. Velkou nadějí byla činnost československého odboje v zahraničí pod vedením bývalého prezidenta Edvarda Beneše, který díky svým diplomatickým schopnostem dokázal dosáhnout uznání. Vytvořil exilovou vládu, která začala budovat československé státní zřízení v zahraničí a československou zahraniční armádu. Postupně, jak spojenci v boji proti Hitlerovi získávali převahu, začaly se rodit plány a úvahy o poválečném uspořádání světa. Tlak sovětů na československou exilovou vládu způsobil, že když

válka skončila, směřovala vláda do Prahy přes Moskvu. Do Československa nepřišel kabinet, který po celou válku řídil boj proti okupantům, ale vláda zcela nová, s významným zastoupením komunistů.“(15)

Obyvatelé Čech a Moravy za války zažili mnohá příkoří. První byla tzv. arizace, to znamená, že firmy zabavené židovským majitelům, dostaly árijské správce. Řada módních závodů zanikla, ty co nezanikly, začaly s přešíváním starých oděvů. K velkým problémům válečné módní tvorby patřil nedostatek textilních materiálů. Místo přírodních materiálů se začaly používat již dříve vynalezené náhradní materiály, jako bylo viskózové, měďnaté nebo acetátové umělé hedvábí. Nejčastěji nové oblečení vznikalo ze starších, obnošených šatů. Hledají se stále nová řešení, jak ze starých šatů udělat nové vkládáním stejných nebo jiných dílů. Inspirativním nápadem bylo používání starých kašmírových šátků k přešívání či zdobení šatů. Z časopisů je patrné, že stejně jako za 1. světové, došlo k přerušení kontaktů s francouzskou módou. Pařížská módní produkce byla ve válečné době silně omezena, velká část francouzských couturierů uprchla před fašistickým režimem do Londýna nebo do USA. Středisko módy se přesouvá do Itálie.(9) Na stylu oblékání v Čechách zanechaly stopy nejen společenské proměny, ale i tragické lidské osudy. Válečnou módu silně poznamenala úsporná opatření. Etika odívání se zjednodušuje a už se neklade takový důraz na střídání oděvů pro různé příležitosti. Tvorba oděvů vycházela z účelnosti a z perspektivy dlouhodobého používání. Dobový ideál krásy diktuje, že žena má být štíhlá a útlá, nemá však být oloupena o oblost a plnost tvarů. Přesto silně vycpaná ramena a krátké sukně příliš nekorespondují s touto představou.(15)

Obr. č. 5. Společenská kabelka 30. léta

Společenské kabelky si nadále držely punc drobných „uměleckých děl“ jak je tomu i u tohoto modelu. Rámová kabelka určená pro večerní příležitosti a je vyrobena z textilu se zajímavým vytkávaným vzorem a je vsazena do jednoduchého rámečku. K rámečku býval přichycen i řetízek na nošení. Ten se už bohužel nedochoval. Kabelka je jednoduchého obdélníkového tvaru a jako hlavní vizuální prvek zde působí tkanina.

Světová móda v závěru třicátých let odpovídá politické situaci v Evropě, na jedné straně naplno si užívající života na straně druhé s přípravami na válečný konflikt. Na jedné straně móda přináší řadu praktických prvků předznamenávajících válečnou nouzi, na druhé straně prosazuje nový ideál ženské krásy, založený na přirozené linii klenutého poprsí, útlého pasu a oblých boků, doplněné rovnými zády, širokými rameny a vzpřímenou hlavou.(8) V těžkých válečných letech musely ženy v továrnách a jiných institucích nahradit muže. S touto změnou v postavení ženy ve společnosti dochází i ke změně v jejím šatníku. Ten se nyní soustřeďuje především na modely založené na jednoduchosti, praktičnosti a větší variabilitě pro nejrůznější příležitosti.(10)

Obr. č. 6 Kabelka 40. léta

Obrázek nahoře nám ukazuje typickou kabelku 40. let. Je to usňová kabelka s tlačným vzorem reptilie. Její obdélníkový tvar jemně nabourává a zároveň podtrhuje tvarovaná klopna zapínaná na kovový zámeček. Ke kabelce je připevněno i ucho ze stejného materiálu. Kabelka pravděpodobně sloužila jako vycházková a je krásným příkladem elegance. Vzhledem k nedostatku materiálů během válečných i poválečných let byla použita pouze tlačaná useň a ne pravá reptilie.

Na konci 30. let se začínají vyrábět prostorné tašky pytlovitého tvaru se dvěma uchy nošenými přes rameno a zapínané na zdrhovadlo, často mívaly i kontrastní šití. Tento typ kabelek se pak začal hojně používat za druhé světové války. Byly prostorné a dobře se nosily. V poválečných letech si pak získala oblibu zejména jako cestovní taška. Během války, ale i po válce je kladen důraz na účelnost a pohodlnost. Zavazadla se stala větší a odrážejí touhu po soběstačnosti. Zipy, zrcátka a kůže se staly nedostatkovým zbožím a tak návrháři začínají používat levnější materiály, jako je umělé hedvábí. Rámy kufrů a kufříků se zase dělají ze dřeva, a musí se šetřit na čem se dá. Objevují se kabelky z látky, které mají zatahovací zavírání na šňůrku a jsou často dělané podomácku. Pro den se používal jednoduchý obdélníkový tvar zdobený kontrastním šitím. Kabelky byly tedy většinou velké, placaté a prosté.⁽¹⁾ Některé kabelky ve Velké Británii byly udělány tak, aby v nich byl prostor pro plynovou masku a zároveň vypadaly i dobře. Ve Francii a v Americe se velké množství žen zapojilo do těžkého průmyslu a tyto ženy upřednostňovaly kabelky, které se daly nosit přes rameno. Se zlepšením ekonomické situace se tyto kabelky přestaly upřednostňovat a do módy se vrátily až sedmdesátých letech dvacátého století.⁽¹⁴⁾ I továrny na výrobu kabelek byly nuceny se poohlédnout po jiných materiálech. Pro rámy kabelek se začalo používat dřevo nebo plast a pro svrchní materiál např. viskózová vlákna. Bohatší ženy pak své drahé kabelky předělávaly či doplňovaly ručním šitím.⁽¹⁾

Obr. č. 7 Nákupní taška 40. léta

Tato nákupní taška je krásným příkladem toho, jak se stylově vypořádat s nedostatkem materiálu během války. Jelikož byla useň velmi nedostatkovým zbožím, byli výrobci nuceni přejít na jiný materiál nebo se pokusit zpracovat drobné odřezky, jako je tomu v tomto případě. Taška je sestavena z drobných usňových dílků spojených nýty. Spojením i těchto

malých částí vznikla poměrně velká a pevná taška vhodná k přenášení nejrůznějších věcí. Zpracovávání drobných odřezků kůže nebylo během války žádnou výjimkou, odřezky se např. zpracovávali i do drobných šňůrek, z nichž se splétaly další tašky.

1.3 1946 - 1968

I v krátkém poválečném období se čeští tvůrci módy a především pak krejčí pokusili přivést odívání na skvělou předválečnou úroveň a z Prahy vybudovat módní centrum. Přestože neustále naráželi na nedostatek materiálů, špela idea ke zdárnému konci. Slibný vývoj však násilně přerušil rok 1948. *„Období, po němž v Československu vládl komunistický režim, představují v jeho historii nesmírně důležité období. Každodenní působení tzv. socialistické reality na veřejnost vedlo k jejímu nespornému úpadku. Mělo za následek degradaci ideálů a zásadním způsobem se změnily i životní zvyklosti a způsoby obyvatel.“* Zcela nezpochybnitelným mezníkem se stal rok 1968, který způsobil v životě společnosti tak hluboké změny, že režim se po dobu dalších dvaceti let vyvíjel na jiné kvalitativní úrovni. Postupně docházelo ke znárodnění všeho průmyslu, živností i zemědělské půdy, byla zrušena základní občanská a demokratická práva. Začalo rozsáhlé tažení proti lidem, kteří kritizovali nový režim. To mělo za následek odchod mnoha obyvatel do exilu. V Exilu tak začaly vznikat organizace na podporu svobodného Československa.(15)

„Odívání z pohledu komunistického režimu mělo nejen zajistit potřeby obyvatelstva zbitčeného válkou, ale také pomáhat tvořit nový životní styl. Oděv se stal jedním z důležitých nástrojů ideologického působení.“ Móda se stává politickou záležitostí, řada politických stran vydává své ženské módní listy. Jedním z prvních byl časopis s názvem *Nашe žena a svět kolem ní*, módní a praktický rádce, vydávaný od října 1946 ústředním výborem KSČ. Nově vznikl Oděvní průmysl, národní podnik, spojující znárodněné prostějovské konfekční závody Hanisch a spol., Nehera, Rolný a Silesia roku 1945. Nově vytvořený mamutí závod, vyrábějící specializovaně a sériově, tedy levně a s demonstrativní podporou státu, znamenal pro krejčovskou malovýrobu nepřekonatelnou konkurenci, i když vyráběl nekvalitně. *„Vývoj událostí let 1945 – 1947 se stal pouhým počátkem rozpadu struktury celého systému české módní produkce, která byla po válce na nejlepší cestě vydat plody svého staletého rozvoje a stát se aktivní tvůrčí složkou evropské módy. Podzim 1947 přinesl ještě další ránu – daň z přepychu, která postihla veškeré kvalitní zboží včetně oděvů a látek z přírodních materiálů. Poté přišel Únor 1948“.* Nedostatek látek zčásti způsobily válečné změny, zčásti poválečný chaos v textilním průmyslu, zaviněný migrací obyvatelstva a zná-

rodněním textilních závodů. Další problém působilo zastaralé strojní vybavení i nedostatek kvalitních surovin, které se v době budování železné opony staly strategickým zbožím. Móda a způsob odívání musely především zpřetrhat jakékoliv vazby s předválečným obdobím a módou kapitalistického světa. Snahou bylo vytvořit zcela nový oděv nazvaný „nová“ architektura. Což mělo představovat, že vzhled je podřízen účelnosti a funkčnosti. Tento nový směr si zakládá na materiálu a barvě, na jejich seskupení a kombinacích, které by měly být jedinou ozdobou oděvu. Prvořadým úkolem návrhářů se stal pracovní oděv. Za důležité se pokládalo, aby měl dobře padnoucí a pohodlný střih a byl vyroben z kvalitního materiálu. Tyto úkoly vyplývaly z názoru na zásadní význam práce v lidském životě.(15)

Po roce 1953 je z módního časopisu *Žena a móda* patrné, že oděvy ztrácejí strohost a prosazuje se výraznější výtvarné řešení. „*S postupným politickým uvolněním byl roku 1957 vyhlášen návrat ke světové módě. V následujících letech tedy docházelo k postupné liberalizaci společnosti a jejímu otevírání se vlivům západu. Odtud přicházely nové myšlenky, umělecké proudy a také módní trendy. Státní orgány se snažily hledat cesty, jak uspokojit spotřebitele a učinit trh pestřejší. Tyto snahy vyvrcholily otevřením Domu módy v Praze.*“ Největší senzací bylo uspořádání přehlídky Christina Diora v roce 1966 v Praze, která byla přijata velmi pozitivně.

Československo však i přes strnulé vedení zaznamenalo obrovský úspěch na světových výstavách v Bruselu v roce 1958 a v Montrealu v roce 1967, kde návštěvníci žasli nad vysokou úrovní československé oděvní kultury. Nutno ovšem dodat, že oděvy vytvořené pro tyto výstavy se do obchodů nikdy nedostaly.

„*Od roku 1956 se závody Textilní tvorba zabývaly komplexním pojmáním oděvu od textilních materiálů až po doplňky, to znamená obuv, kabelky, klobouky a bižuterii. V roce 1958 je Textilní tvorba reorganizována a přejmenována na ÚBOK Ústav bytové a oděvní kultury. Hlavním centrem oděvního průmyslu stejně jako před válkou byl národní podnik OP Prostějov. Nedostatek módního oblečení v obchodech ženy doháněly šitím u domácích švadlen nebo si šatník vylepšovali sami díky kurzům šití. Kurzy byly organizovány kulturními domy nebo Odbory revolučního hnutí přímo v zaměstnání.*“ (15)

Módní kabelka se vyrábí z hladké či semišové kůže, je poměrně rozměrná, často nabraná či skládaná v měkkých záhybech do rámu, na večer má tvar sáčku. Největší zajímavostí byly rukavice, kabelky a střevíce vyrobené z „plastiky a igelitu“, jak se označovaly nové

hmoty vyráběné v Československu. Kabelky se vyráběly buď z tvrdší kůže a většinou hranatého tvaru, nebo z měkké kůže různě řasené. Kabelky byly spíše větší nebo středně velké. Jako novinka se objevují kabelky z vepřovice ve světlých nebo tmavých odstínech, vyrobené v Gottwaldově. Od roku 1957, se nosí kabelky hladké, obdélníkových tvarů, bez zbytečných ozdobných rámečků a nápadných kovových ozdob. V zahraničí se nosily kabelky hlavně z umělých hmot, na den kufříkového tvaru, na večer úzká psaníčka. V Evropě se v roce 1967 rozmohl tzv. „Paris Look“, který diktoval stříbrnou barvu od hlavy až k patě, tedy i na kabelkách. Kabelky u nás byly klopnové, občas i rámové, spíše čtvercových tvarů a výrazných barev, zdobení matovým kováním.(15)

Obr. č. 8 Psaníčko 40. léta

Ale ani během války nebyly výjimkou kabelky z pravé reptilie. Toto drobné psaníčko je ukázkou jedinečnosti reptilních materiálů, které mluví samy za sebe. I když byly usně nedostatkovým zbožím je dost pravděpodobné, že tato kabelka mohla vzniknout předěláním ze starší kabelky. V tomto období nebylo přešívání kabelek žádnou výjimkou

Poválečná euforie ve světě a ekonomický růst katapultoval kabelky do kultovního stavu. Nová dekáda elegance je v režii velmi malých kabelek, lodiček, dlouhých sukní a punčošek. Ženy jsou mnohem více sexuálně atraktivní s malou kabelkou než s obrovskou ramenní taškou.(14) „V poválečném období mladí lidé nachází vztah k přírodě, trampingu a vodáckým sportům. Všechny tyto aktivity přináší nové požadavky na ideál ženské krásy. Za krásnou je považována nyní dívka sportovního typu, svěží, veselá, štíhlá, s nakrátko střiženým sportovním účesem a zdravě opálená, dávnou jsou pryč časy, kdy se objevovaly spekulace, že slunce škodí zdraví a pleti. Opalování a koupání nyní patří ke stylu nového moderního života. Sport se nestává pouze fyzickou aktivitou k posílení zdraví a zdatnosti organismu, ale důležitou společenskou událostí v životě lidí.“(8) V poválečných letech se do

dámského šatníku už jako jeho běžná součást dostaly i kalhoty. Z Ameriky pak přichází i móda „jeans“ nebo-li riflí, které změnilý svůj status z pracovního na běžné oblečení.(9)

Po válce dochází jen pozvolna k obnovení slávy pařížských módních domů. Největší zásluhu na tom nesporně má Christian Dior, který roku 1947 představil svou první kolekci, kterou nazval *New Look*. Dnes už legendární kolekce se stala symbolem pro oblékání v padesátých letech minulého století. Jde o elegantní styl charakteristický ženskostí, jež je zastoupena v oblých ramenech, štíhlém pase, a v bohatých sukních doplněných rukavičkami, kloboukem a botami na vysokém podpatku. K Diorově kolekci se pak doslova hodi-ly botičky od Rogera Viviera. Tento slavný tvůrce obuvi pro známé módní domy proslul svými elegantními a dokonale padnoucími lodičkami, které nosily osobnosti jako např. královna Alžběta II. nebo Elizabeth Taylor. Za zmínku také stojí „The Master“ neboli „Mistr“, tak nazývali dalšího významného módního tvůrce, Španěla Christobala Balenciagu. Známý byl především pro svou preciznost, kreativitu siluet a unikátní prostor mezi tělem a oblečením.(9)

Obr. č. 9 Usňová kabelka 40. léta

Krásná vycházková kabelka byla zhotovena z příjemné měkké černé usně. Je zasazena do rámečku ve tvaru válečku potaženého stejnou usní. Ze stejné usně je pak zhotoveno i držadlo. Typický tvar pro rámové kabelky, který se směrem vzhůru zužuje, působí na této kabelce velmi malebně.

Obr. č. 10 Kabelka 50. léta

Tato kabelka je krásnou ukázkou lakované usně. Vycházková kabelka má zajímavý tvar a je zapínaná na klopnu s otočným kovovým zámečkem. Kabelka už je opatřena dlouhým ramením popruhem, také z usně. Přírodní odstíny hnědé nebo šedé byly v padesátých letech velmi oblíbené.

Po válce dochází ve světě i k vývoji pracovních kabelek. Za rozvoj pracovních kabelek pro ženy vlastně můžeme poděkovat sufražetkám, které v rámci svých zájmů potřebovaly roznášet letáky a na letáky potřebovaly mít volné ruce. Vznikla tak usňová kabelka nošená přes rameno. Tyto změny a události také měly za následek důkladnější pohled na pragmatičnost a praktickou stránku výroby kabelek. Později se kabelky přes rameno staly velmi oblíbenými i mimo pracovní povinnosti.(3) Po válce zůstávají stále v oblibě velké a pytlovitě tvary, nebo menší tvary nošené popruhem přes zápěstí. Materiály bývají bez ornamentu. Mnoho technologických vymožeností války bylo přeneseno do průmyslu a tím i do odívání. Například v Americe se vyráběly různorodé kabelky z průsvitného plastu zvaného „lucite“.(1)

Obr. č. 11 Usňová kabelka 50. léta

Krásná ukázka usňové vycházkové kabelky padesátých let. Lehký červený odstín a zajímavé asymetrické zapínání dávají kabelce na elegantnosti. Držadlo kabelky je vypracováno jako dva drobné provázky, uprostřed spojené k sobě. Tato kabelka se používala pro běžné nošení ve všední dny.

Společnosti a obchody se začínají specializovat výhradně na prodej kabelek, jako např. Fior, Finnigans, Roger Model atd. Kabelky začínají být kulturním symbolem. Dominantními typy se stávají klasická strukturovaná kabelka v kovovém rámu, psaníčko a velká trychtýřovitá otevřená taška připomínající nákupní tašku.(1) Do oblíbenosti se také vrací drobné kabelky z kovové sítě a v kovovém rámečku. Tato móda se vrátila z předválečných let a znovu získala na velké oblibě. Do oblíbenosti se také vrátila inspirace dalším východem a to zejména Čínou a Japonskem.(3) Itálie v této době začíná mít vedoucí pozici ve výrobě kvalitních výrobků. Nejznámějším z nich se stává Gucci. Ten proslul zejména svými bambusovými držadly. (1)

V šedesátých letech se do módy promítá mládí a jeho svěžest. Mladý člověk je zdrojem inspirace a od něj se vše odvíjí. Šedesátky jsou stylem krátkých sukní, nových umělých materiálů, výrazných barev a osobností jako byl J. F. Kennedy a skupina The Beatles. Novým centrem módy se stává i New York. A právě z Ameriky pak přichází styl hippie. Styl, který symbolizoval svobodu, volnomyšlenkářství a uvolněnost.(9) Mladí, kteří více cestují, po světě kombinují nevšední módní doplňky a často se oblékají do něčeho, co je typické pro nějakou geografickou oblast. Roste odpor nosit věci, které má každý a tak se nosí afgánské kabáty, roztrhané kalhoty a originální ručně dělané doplňky.(14)

Obr. č. 12 Chlebovník 60. léta

Chlebovník je typickou ukázkou cestovního zavazadla. Tento typ zavazadla pro sport a volný čas se stal velmi oblíbeným po dlouhou dobu a je možné ho na některých výletnících vidět i dnes. Zavazadlo je typické textilním svrškem, paspulkou v kontrastní barvě a také usňovými popruhy, často zapínané na zdrhovadlo nebo průvlečky. Chlebovník je pak označení pro tašku určenou k turistice, tedy pro přenášení svačiny.

„V šedesátých letech měly kabelky spíše čtvercový tvar, menší, často rozšířený v bočním dílu. Byly klopové, se dvěma držadly, z nichž to delší se nosilo přes rameno. Mohly být z kůže, koženky, pláštových materiálů nebo kombinované. Velkou módou byly háčkované kabelky a také klobouky z různých umělých materiálů, které svým vzhledem připomínali lýko. Pro běžné nošení se zdály praktičtější, protože byly omyvatelné a téměř nezničitelné. K letním šatům se stále nosily kabelky z proutí a rukavice.“(15)

Ve světě jsou kabelky vyráběny i z PVC, jejich barvy jsou zářivé, tvary hranaté nebo inspirované Op Artem a jsou také levné. Na scénu se také vracejí kabelky se dvěma uchy přes rameno. Oblíbené jsou i ploché kabelky s vyřiznutými otvory jako držadlo.(1) Luxusní drobné kabelky pro den jsou typické vytříbenými detaily, elegantními popruhy a geometrickým kování.(3)

Obr. č. 13 Kabelka 60. léta

Tato kabelka je typickou ukázkou kabelek z 60. let, které byly typické svým jednoduchým tvarem a výrazným kování. Tato konkrétní kabelka má lichoběžníkový tvar, který se rozšiřuje směrem k vrchní části kabelky. Zapínání a držadlo je vypracováno v kovu. Tato kabelka byla určena pro společenské účely a je vyrobena z usně.

1.4 1969 – 1989

„Přítomnost okupačních armád v Československu pomohla snadněji prosadit sovětské politické požadavky. Komunistická strana Československa zahájila nové období své existence a řízení československého státu, které je nepřesně označováno jako období „normalizace“. Prvním krokem na této cestě byly masové čistky ve straně i ve společnosti. Lze bez nadsázky konstatovat, že na jejím konci v závěru roku 1989 byl takřka obecný rozchod s ideou komunismu a silné oslabení myšlenky socialismu. Tak jako se těžko zastavuje rozjetý vlak, stejně tak pomalu se ubrzdňoval myšlenkový a tvůrčí rozlet československého módního vývoje na konci 60. let, kdy po okupaci sovětskou armádou nastává období nového utužení komunistické moci. Přesto jeden podstatný výtěžek zůstal zachován, a to napříště nepopiratelná sounáležitost československé módy s módou světovou.“(15)

Obr. č. 14 Kabelka 70. léta

Vycházková kabelka na obrázku je představitelkou drobné kabelky ze syntetické lakované usně. Kabelka má výraznou červenou barvu a zajímavě vypracovanou klopnu. I držadlo je vypracované za stejného materiálu.

Móda sedmdesátých let s sebou přináší mnoho stylů. Vše se točí kolem témat války, práce, folkloru a retro módy. Je to období úplného popření módního diktátu.(16) Novou formou společenské zábavy se stává diskotéka. Postupně se stává tak oblíbenou, že úplně nahradí odpolední taneční čaje. Nový druh zábavy si také vynucuje nový druh oblečení. Jde zejména o krátké oblečení s lesklými efekty či aplikacemi.(17)

Obr. č. 15 Nákupní taška přelom 60. a 70. let

Plastová nákupní taška je typickou ukázkou tvorby na konci 60. a během 70. let, kdy dochází k fascinaci plastovými materiály. Z umělých hmot se tak vyrábějí všechny možné předměty. I tato nákupní taška je zhotovena z plastu, je rozložitelná, prostorná a lehká, což bylo určitě její výhodou. Pokud se dáma s touto taškou chtěla odlišit, ušila si dovnitř podšívkou nebo vložila ozdobný šátek

Od sedmdesátých let rostla v oblibě tzv. *pret-á-porter* móda, která byla dostupná pro širší vrstvy společnosti. Nově společnosti zabývající se touto módou začaly představovat své kolekce dvakrát do roka, jak je tomu zvykem i dnes. Velkou osobností sedmdesátých let byl japonský návrhář Issey Miyake se svým "A Piece of Cloth", který vyplývá z tradičního japonského oděvu. Japonští návrháři měli tehdy velký vliv na módu, díky svému jedinečnému pohledu na oděv.(9) Na konci sedmdesátých let také dochází k růstu vlivu pouličního umění na odívání. V oblibě jsou různé styly, které mají vykreslovat osobnost člověka, který je nosí. Často jsou velmi individualistické.(1)

Obr. č. 16 Dámská etuje 80. léta

Tato dámská etuje je klasickým příkladem drobné taštičky na kosmetiku či jiné potřeby ženy. Má jednoduchý obdélníkový tvar a je zapínaná na patentky, který celkově barevně ladí. Zlatá barva taštičky je ještě ozvláštňena potiskem ve tvaru puntíků s nánosem zlatých třpytek. Fascinace lesklými materiály je pro 80. léta typická.

V tomto období se do módy dostává styl „patchwork“ typický svým sešíváním malých kousků do různých obrazců. Tato technika se také používala při výrobě kabelek. Oblíbeným motivem se pak stávají i květiny. Pro toto období je také typická kabelka z módního domu Sain Laurent ušitá z béžového plátna s monogramem a zdobená hnědou usní.(1) Sedmdesátá léta přinášejí masivní využívání nejrůznějších ozdob v podobě spon, řetízků a zipů a podtrhují nový věk feminismu.(14) Pro večerní události byly v oblibě drobná psaníčka na dlouhém řetízku, nošené přes rameno nebo taštička z černého semiše ve tvaru obálky.(1) V Československu se nosily kabelky většího tvaru a vyráběly je družstva Gallex Hradec Králové nebo Plastex. V oblibě byly stále kufíkové tvary s krátkými držadly nebo klopové kabelky se členěním na několik dílů. Kabelky se zdobí různými aplikacemi, jako jsou třásně nebo kovové spony. Často se vyrábějí z usně nebo umělých materiálů s lakovou úpravou. Výjimkou nejsou ani textilní či háčkované tašky zasazené do dřevěných držadel.(18)

Obr. č. 17 Kabelka do tanečních 70. léta

Obrázek ukazuje drobnou kabelku používanou pravděpodobně do tanečních. Kabelka je zhotovena z uháčkované příze a je vypodšívkována modrým dederonem. Dederon byl typickým umělým materiálem používaným u nás především za komunismu. Uzavírání fungovalo stažením tkanice, která sloužila jako popruh přes rameno. Tato tkanice se ovšem nedochovala, na obrázku je uvedena pouze náhrada.

Počátek sedmdesátých let znamenal v Československu konec slibného vývoje a započal novou éru, která byla plná protikladů. Zejména v módě byl neustále prezentován příklon k západním vlivům, ale realita odsuzovala západ za jeho kapitalismus. Ovšem dostatek módního zboží tak, jak je tomu v západních zemích, byl pro člověka v Sovětském svazu pořád snem.(18)

V Československu roste na oblibě styl inspirovaný českým folklorem. Díky tomu se do popředí dostává i ruční krajka vyráběná ve Vambereckém výrobním družstvu.(17) Mezi další výrobní družstva, která se zabývala konfekcí, můžeme zařadit OP Prostějov, Otavan Třeboň či Pragoděv. Výrobky Československého oděvního průmyslu se pak prodávají v sítích obchodů jako např. Kotva, Máj, Prior nebo Luxus. Fenomémem doby se staly hlavně kalhoty a kalhotový kostým pro ženy. Sukně jsou skládané či plisované a opět se vrátily k délce pod kolena a byly doplněny různými pletenými svršky či košilí s vestičkou. Často se nosí praktický dvoudílný oděv z umělých materiálů jako je např. crimplen.(18)

V osmdesátých letech se na světlo světa dostává styl zvaný „Power Dressing“, který zosobňuje silnou ženskou osobnost. Jde o styl kombinující ženskost i konzervativní pohled na ženské odívání. Typický je sexy kostýmek s vycpanými rameny a štíhlým pasem. Mezi jeho představitele se řadí např. návrhář Thierry Mugler. S osmdesátými léty také přichází na svět nová vlna avantgardních návrhářů jako Jean-Paul Gaultier a Vivienne Westwood, kteří transformovali představy o spodním prádle a prvky jako např. korzet přenesli mezi svrchní oblečení.(9)

Obr. č. 18 Psaníčko 70. léta

Dámská etuje na tomto obrázku sloužila k uchovávání nejrůznějších drobností. Má jednoduchý obdélníkový tvar a je vsazena do kovového rámečku. Etuje je vyrobena umělé kůže s vytlačeným vzorem v bílé barvě. Jednoduchý tvar a nekomplikovaný vzor působí efektně.

V 80. letech dochází k prudkému vývoji v oblasti sportovních i pracovních tašek, na něž se teď kladl větší důraz než dříve. Na oblibě rostou zejména batohy, jako univerzální a unisexový doplněk.(1) Miuccia Prada v roce 1985 uvedla černý nylonový batoh, který se hodí pro obě pohlaví a zaznamenal neuvěřitelný rozvoj a popularitu.(14) Kabelka je nyní také vnímána nejen jako doplněk, ale jako samostatný element, který dokáže sám o sobě zaujmout.

Obr. č. 19 Síťovky 70. léta

Síťovka byla klasickým doplňkem každé ženy, která se starala o domácnost. Jednoduchý, skladný a přitom účelný tvar sloužil ke snadnému přenášení nákupu. Díky pleteným okům byla síťovka pružná a přizpůsobila se každému obsahu a zároveň se dala jednoduše „zmuchlat“ a schovat do kabelky. Žlutá síťovka na obrázku je zhotovena z chemlonu a bílá z bavlněné příze. Obliba těchto nákupních tašek se nyní opět vrací.

Zájem o zdraví životní styl a celkovou krásu dostal do módy praktická zavazadla a boty. Pro lidi je důležité cítit se pohodlně a relaxovat a móda to musí respektovat. Na druhé straně technologický pokrok přináší kalkulačky, mobilní telefony, notebooky a tak se i kabelky musejí adaptovat na tyto změny potřeb. Pracovní kabelka, jak ji známe dnes, začíná být velmi populární a skoro každá žena jich má několik.(14)

Obr. č. 20 Košík 80. léta

Velmi populární se v osmdesátých letech stala kabelka ve tvaru kyblíku jako je na obrázku. Kabelka je vypracována z červené usně zdobené tlačeným vzorem a kontrastní paspulkou. Spodní část kabelky je vyztužená a horní okraj se měkce skládá do záhybů, které zabezpečuje popruh na stažení. K hornímu okraji je připevněn i ramenní popruh pro snadné nošení.

1.5 1990 - 1993

Po roce 1989 dochází v odívání v Československu k velkým změnám a to zejména příchodem luxusních zahraničních značek.(17) Neméně důležitý je očekávaný rozvoj českého návrhářství. Zatímco salony Eva a Styl postupně zanikají, na českém trhu se objevují nové značky, reprezentující mladé české tvůrce. Jsou to zejména absolventi Uměleckoprůmyslové školy v Praze. Vznikají tak značky jako např. E.daniely či Navarila, jejíž představitelka Martina Nevařilová si zakládá na hře s oděvem. Její kreace nejsou nikdy nudné. Za vyzdvižení stojí tvorba Kláry Nademlůnské, jež vytváří velmi ženskou a elegantní módu, vždy z těch nejkvalitnějších materiálů, s perfektně padnoucím střihem a jemným detailem, který celý výrobek dotváří. Další významnou osobností je i Liběna Rochová, která se proslavila svým výtvarně uměleckým přístupem k oděvu. Neméně známým je i Josef Ťapřuch v jehož kolekcích se míchají nejrůznější vlivy od baroka a secese až po Dálný Východ.(19)

Na přelomu osmdesátých a devadesátých let se lidé začínají čím dál více zajímat o recyklaci nebo přetváření oděvů a o jejich další využitelnost. V devadesátých letech se stává módním „vintage“ styl, který spočívá v předělání starých věcí, či nošení oblečení, které jako staré či obnošené vypadá.(9) Dalším znakem tohoto období je i kult minimalismu se svou jednoduchostí a elegancí skrývající se jen v černé nebo šedé barvě. Důležitější

než přicházet neustále s něčím novým je zaměřit se na kvalitní řemeslné zpracování. Jediné, co je stále nadčasové je magie tzv. malé černé.(17)

Obr. č. 21 Kabelka 90. léta

Vycházková kabelka tmavě hnědé barvy je vyrobena z usně s tlačeným vzorem imitujícím reptilii. Kabelka má tzv. „kyblíkovitý“ tvar, který se směrem vzhůru rozšiřuje. Horní okraj je zdobený páskem s kovovým otočným zámečkem. Kabelka má popruh pro snadné nošení přes rameno.

Devadesátá léta jsou ve znamení futuristického stylu. Ženy nosily brašny i ledvinky a kabelky se přizpůsobují potřebám žen. Vznikají velké kabelky, které obsahují i menší kabelky pro večer nebo mají extra prostor pro tenisky na cvičení.(3) Prosazuje se také mnohem více tvůrců kabelek. Například luxusní večerní kabelky tvoří Paloma Picasso, Nina Ricci, Lacroix, Armani atd. Ženy také často vybírají kabelku ne podle toho, aby dokreslila outfit, ale podle toho aby byla jedinečná, něčím speciální. Také batoh je stále v oblibě. Je to komfortní a praktický typ zavazadla hlavně pro mladou generaci.(1)

Obr. č. 22 Vycházková kabelka 90. léta

Krásná vycházková kabelka červené barvy je vyhotovena z usně. Přední díl je zdoben sedélkem s knoflíkem a ze sedla vybíhají šikmo 4 protizáhyby na každou stranu. Kabelka má i dvě držadla, také z usně stejné barvy. Celek působí velmi měkce a elegantně.

„Inteligentní věci jsou mnohem zajímavější než sex“ Vivienne Westwood. (3)

„V roce 1993 si otevřela pražský salon ve stylu Podolské právnička Yvett Ajchler a Zdenka Bauerová s ní začala spolupracovat, což trvá dodnes. Oblékala se tu tehdejší první dáma Olga Havlová, Iveta Bartošová, Petra Buzková, Hana Heřmánková, dnes tady šijí sestry herečky Emilie a Magda Vášáryovi, Yveta Simonová, manželka Miro Žbirky Kateřina a řada dalších celebrit.“(13) „Profesorka Zdenka Bauerová sice na sklonku loňského roku oslavila osmdesátku, ale vypadá o dobrých dvacet let mladší. Bude to zřejmě tím, že ji ve svěžesti udržuje práce, kterou miluje – stále navrhuje oblečení pro módní salon Yvett Ajchler. A ve volném čase se věnuje údržbě tří zahrad! Zdenku Bauerovou můžeme považovat za pokračovatelku legendární Hany Podolské. Módě se věnuje celý život, až do 90. let učila na Vysoké škole uměleckoprůmyslové a mezi její žáky patří Blanka Matragi, Helena Fejková, Josef Tápůch a další přední designéři.“(20)

Obr. č. 23 Kabelka 90. léta

Tato vycházková kabelka je vyrobena ze syntetické usně se zajímavým tlačeným vzorem, který má nejspíše znázorňovat želvovinu. Kabelka má jednoduchý oblý tvar. Její kraje jsou olemovány tmavou paspulí a dvě držadla jsou uchycena na čelo kabelky. Kabelka má působit exkluzivně a je zapínaná na zdrhovadlo. Zřejmě sloužila pro denní nošení.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

2 DÁMSKÉ AKTOVKY

Aktovka, tak jak ji známe dnes je ideálním prostředkem pro potřeby lidí, kteří pracují v kancelářích a potřebují pracovat s notebookem. Má jednoduchý obdélníkový tvar a klopnu na uzavírání. Aktovky jsou stylově jednoduché a hlavně praktické. Právě z těchto důvodů si je velmi oblíbili muži pro své pracovní povinnosti. U žen se už ale takové oblíbenější. Byť jsou praktické, jsou pro ženy poměrně nevzhledné. Jejich strohý a hranatý tvar ženy příliš neoslovuje a proto daleko raději sáhnou po klasické módní kabelce. Takové kabelky jsou sice mnohem stylovější a hezčí, ale zároveň jsou nepraktické, protože jejich tvar je často měkký a jejich vnitřní prostor je nečleněný. Tudíž jsou zcela nevhodné pro přenášení notebooku, listin, diáře, peněženky, mobilu a dalších drobností.

2.1 Situace na českém trhu s dámskými aktovkami

Sortiment aktovek na trhu je poměrně široký, ale stylově si jsou všechny aktovky velmi podobné. Téměř žádný rozdíl pak není ani mezi dámskou a pánskou aktovkou. Dámská verze aktovky je často zpracovaná jen v jiné barvě, např. červené či béžové. Výrobci dámských aktovek tedy příliš neberou v potaz rozdílné nároky žen a mužů na svoje doplňky. Proto je velmi obtížné najít na současném českém trhu s aktovkami něco opravdu zajímavého, hezkého, ale i praktického.

Pokud hledáme něco opravdu originálního, je nejjistější obrátit se na světové módní značky. Mnoho významných značek zabývajících se výrobou luxusních kabelek věnuje pozornost i aktovkám pro ženy. Mezi významné značky tohoto odvětví patří zejména Hermés, Gucci, Samsonite, Prada a samozřejmě nespočet dalších módních domů slavných návrhářů, jež kolekcemi kabelek doplňují svoji oděvní tvorbu. Ovšem ne každá žena si může dovolit, ale i chtít nosit kabelky od těch nejrenomovanějších tvůrců. Ne vždy jsou takové kabely dostupné a ne vždy se líbí. Pro tyto případy by pak na trhu měla existovat nabídka kvalitních, ale dostupnějších výrobků, které budou odpovídat požadavkům moderní pracující ženy. A tuto mezeru by měly zaplnit firmy zabývající se kvalitní galanterní tvorbou, jež ovšem nepracují pod světoznámou značkou, ale co do kvality se jim mohou vyrovnat. Takové firmy, jejichž výrobky nejsou extrémně drahé, ale budete vědět, že za odvedenou cenu získáte odpovídající výrobek. A přesně takové firmy jsem se pokusila hledat mezi českými výrobci galanterie.

Představím vám a sama zhodnotím tvorbu několika firem, jako vzorku českých firem, které se snaží zákazníka oslovit kvalitním českým řemeslem. Počet firem na českém trhu je vůči světu o poznání menší. I když je to spodivem, když si uvědomíme, jaký má český národ historický potenciál v nejrůznějších odvětvích průmyslu. Zejména čeští řemeslníci byli vždy považováni za velmi šikovné a zručné. Navzdory tomu je výčet českých firem, vyrábějících v česku kvalitní výrobky malý. Mnoho českých firem svou výrobu realizuje v asijských zemích a ty do svého výčtu nezařadím. Největší pozornost si dle mého názoru zaslouží firmy Hajn, ARTEDDY a Playbag.

Obr. č. 24 Firma Hajn

Firmu Hajn budu podrobněji rozebírat v jiné kapitole.(viz kapitola 2.1.3 Hajn)

Obr. č. 25 Firma ARTEDDY

„Firma Arteddy-EU se zabývá výrobou a následnou distribucí kožené galanterie a to zejména dámských kabelek, aktovek, pásek, peněženek, opasek atd...“ (21) Firma byla zapsána do obchodního rejstříku v roce 2004 se sídlem v Prostějově. (22)

„Veškeré zboží je vyrobeno z kůže, koženky, nylonu a dalších materiálů. Naše firma drží krok se světovým trendem jak po stránce designu, tak i po stránce materiálů a barevného ladění našich výrobků.“(21)

Tato firma je klasickým příkladem výrobce, jež se zaměřuje zejména na kvalitní a čisté zpracování. Tvary jsou uměřené a proporcionálně zvládnuté, ovšem na druhou stranu působí moc stroze či upjatě. Nic vás na těchto aktovkách nemůže překvapit a to je spíše na škodu firmy, protože zákazník si ji nezapamatuje a ani ji neidentifikuje. I co se barevnosti týče, drží se spíše zaběhnuté klasiky černé a hnědé. Celkově bych tvorbu této firmy shrnula jako kvalitní ale nepřekvapující.

Obr. č. 26 Firma Playbag

„ Playbag je projekt hledající ideály v designu oděvních doplňků. V našem ateliéru nevznikají pouze městské tašky a klasické brašny, snažíme se obsáhnout i další atypické a specializované produkty v tomto oboru. Výchozími body pro naši tvorbu jsou funkce, kvalita, jednoduchost a estetika. Upřednostňujeme užitnou hodnotu nad komponovanou krásou, tu vkládáme do výrobků skrze jejich funkčnost. Potrpíme si na kvalitní materiály a komponenty, vedoucí k požadovanému ideálu výsledného produktu. Česká řemeslná tradice a design, nové technologie a kvalitní materiály, to vše jsou základní pilíře značky Playbag.“(23)

Firma Playbag ze Zlína je na trhu poměrně novým koněm, s mladým vedením a na jejich výrobcích je to znát. I když tato firma není zrovna ukázkovým příkladem výrobce aktovek, vybrala jsem ji zejména proto, že mezi své pilíře firmy řadí právě kvalitu a praktičnost, což jsou důležité faktory i při tvorbě aktovek. Playbag tedy netvoří klasické aktovky a to je důvod, proč je o to zajímavější. Ovšem co se kvality týče, můžeme si být jisti, že vydrží stejnou zátěž jako aktovka. Jejich design je daleko kreativnější a promyšlenější. Jejich

výrobky jste schopni rozlišit mezi ostatními a to je jejich nespornou výhodou. Na druhou stranu Playbag vytváří své kolekce spíše ve sportovnějším stylu, proto by se pro elegantní ženu nestaly potencionálním tvůrcem jejich kabelky. Shrnula bych je slovy, že jsou jednou z kreativních vlaštovek na našem trhu a takových je zapotřebí více.

2.1.1 Hajn

Firma Hajn je malá rodinná firma s tradicí kvalitní české výroby sídlící v Borohrádku. Právě tuto firmu jsem oslovila s přáním spolupráce na mé diplomové práci. Důvody, proč jsem si vybrala právě tuto firmu byly zejména výborné reference.

Obr. č. 27 Logo firmy Hajn

„Naše firma byla založena v roce 1989. Postupem let se rozvíjela a v současné době zaměstnáváme 20 lidí. Výrobní program je poměrně široký od klíčenek, dolarek, různých pouzder (na mobil, razítka, brýle) přes etuje, dámské kabelky, ledvinky, batohy, zipové desky, až k dámským a pánským spisovkám, aktovkám a diplomatkám. Současně nabízíme široký sortiment výrobků pro reklamní agentury a podniky s možností ražby příslušného loga. Vyrábíme z kvalitní hovězí usně (pravá kůže) v různých barvách a odstínech.“(24)

MOTTO: *Kabelky od firmy Hajn jsou elegantní, kvalitní, no prostě fajn!(24)*

V roce 2003 u příležitosti mezinárodního veletrhu obuvi a koženého zboží - Kabo zvítězila firma Hajn v soutěži a získala mimořádné ocenění Top model za dámskou kabelku. Toto ocenění pak pravidelně získávali až do roku 2006. Dalšími cenami byly Top quality award za celousňovou dámskou kabelku, za vynikající dosaženou kvalitu ve zpracování, použitých materiálech a komfortu, v roce 2009 cenu Top model za dámskou usňovou kabelku.(24) Už podle výčtu různých ocenění není pochyb o tom, že firma Hajn patří k nejlepším firmám u nás, co se kvality týče. I co se designu týče, byly jejich výrobky ceněny. Společným znakem jejich výrobků je vyváženost, střídmost, elegance a samozřejmě prvotřídní zpracování. V sortimentu aktovek najdeme různé typy lišící se především materiálem. Firma se snaží klasickou formu aktovky ozvláštňit alespoň strukturovaným či jinak upraveným materiálem, ale jinak se barevnost opět odvíjí v klasických tónech černé a hně-

dé, pro ženy pak červené nebo vínové. Mezi aktovkami nalezneme i luxusnější typy se štípenkovou podšívkou či z efektní usně odkoupené např. od firmy Hérmes.

2.2 Dotazník

Pro lepší porozumění ženám a jejich potřebám, pro které je kolekce určená jsem sestavila krátký dotazník. V dotazníku se pomocí otevřených otázek snažím zjistit, jaká jsou kritéria pro výběr kabelky, jak často je nakupují a hlavně co v nich nosí. Zejména výčet věcí, které ženy při sobě nosí je velmi důležitý. Dal mi jasnou představu o tom, na které věci je potřeba mít v kabelce místo a jak vypracovat vnitřní uspořádání kabelky. I díky dotazům na vzhled stávající kabelky jsem pak mohla poodhalit vkus a potřeby dané respondenty.

Dotazníkem jsem oslovila několik žen, které reprezentují vedoucí či významné pozice a požádala jsem je o vyplnění. Většinou jsem se setkala s ochotou podílet se na mém malém výzkumu. Dotazovaným ženám byla slíbena anonymita, proto zmíním jen obecný výčet pracovních funkcí respondentek. Byli mezi nimi pozice jako např. finanční ředitelka, ředitelka muzea, senior manažerka či personalistka, ale i významné zástupkyně Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Níže je uveden celý dotazník v podobě, jak byl předložen respondentkám.

Zpracovává: BcA. Andrea Macáková

Datum:

Místo:

DOTAZNÍK PRO POTŘEBY DIPLOMOVÉ PRÁCE

Téma diplomové práce: Kolekce galanterních výrobků pro ženy ve významných či vedoucích funkcích

Jméno, příjmení a titul dotazovaného:

1. Jakou kabelku máte právě u sebe? (popište prosím její tvar, velikost a barvu)
2. Od jakého výrobce je vaše kabelka a u jakého prodejce jste ji koupila

3. Jak často kabelku do práce kupujete?
4. Jaké jsou výhody a nedostatky vaší kabelky?
5. Podle jakých kritérií si kabelku do zaměstnání vybíráte?
6. Jaké věci během pracovních povinností při sobě nosíte? Například při různých jednáních či služebních cestách.
7. Upřednostňujete, abyste věci v kabelce měla přehledně srovnané?
8. Jakou barvu preferujete pro vaši kabelku? Módní nebo spíše neutrální? Vybíráte si model dle módních trendů?
9. Preferujete i určitý materiál pro vaši kabelku? Např. useň, kombinaci textil s usní případně jiný materiál? Prosím, uveďte jaký.
10. Potřebujete přenášet notebook nebo jinou elektroniku, v rámci vaší profese? V případě jiné elektroniky, prosím uveďte jakou.
11. Pokud používáte notebook, jaká je jeho velikost?(uveďte prosím velikost v palcích nebo přibližné rozměry v cm)
12. Ocenila byste, aby součástí vaší kabelky bylo i samostatné vyjímatelné pouzdro na kosmetiku, hygienické potřeby či jiné drobnosti?

Vaše poznámky či připomínky:

Obr. č. 28 Ukázka dotazníku

2.2.1 Výsledky dotazníku

Jako výsledky tohoto dotazníku nebudu uvádět doslovné citace odpovědí, ale pokusím se pár větami shrnout a vystihnout společný výsledný názor na každou otázku. Výsledky pak budou srozumitelnější a jasnější. Na dotazník odpovědělo deset respondentek.

1. Jakou kabelku máte právě u sebe? (popište prosím její tvar, velikost a barvu)

Respondentky svou kabelku popisují velmi obecně většinou jako středně velkou až velkou, obdélníkového tvaru se zakulacenými rohy. Popisují ji většinou jako elegantní, jen jedna dotazovaná uvádí, že její kabelka je spíše sportovní. Jedna respondentka také k práci používá klasický dámský kufřík.

2. Od jakého výrobce je vaše kabelka a u jakého prodejce jste ji koupila?

Většina uvádí, že svou kabelku koupila v obchodě s koženou galanterií nebo u specializovaného prodejce na určitou značku. Jen jedna dotazovaná uvádí, že ji koupila na internetu a jednou byla kabelka ušitá na míru.

3. Jak často kabelku do práce kupujete?

Až polovina respondentek uvádí, že si novou kabelku kupuje i několikrát do roka, a to 3krát až 4krát. Zbýlá polovina si kabelku kupuje jednou do roka i méně často. Shodují se ovšem na tom, že koupě kabelky je náhodná a impulzivní, většinou když je nějaká zaujme.

4. Jaké jsou výhody a nedostatky vaší kabelky?

Mezi nejčastější výhody patří zejména dostatečná velikost (některé respondentky uvádějí, že se do ní vejde i malý nákup), pěkný vzhled a dobré vypracování. Výhodou je i dostatek kapsiček pro lepší uspořádání věcí uvnitř kabelky. Jedna respondentka uvádí i výhodu menšího ucha na držení v ruce a většího ucha na nošení přes rameno. Mezi nevýhody pak patří naopak malý vnitřní prostor a to zejména prostor menší než je velikost A4 a málo členěný vnitřní prostor kabelky, díky kterému dochází k „přehrabování“. U dámského kufříku pak narážíme na nevýhodu v jeho neforemnosti a nepřizpůsobivosti.

5. Podle jakých kritérií si kabelku do zaměstnání vybíráte?

Velkou roli při výběru hraje vzhled kabelky. Zejména pak jde o její velikost, barvu a pak také o určitou nápaditost, odlišnost či eleganci. Méně se pak objevuje apel na kvalitu a vnitřní vypracování. Jednoznačně tedy při výběru vítězí první dojem a momentální nálada.

6. Jaké věci během pracovních povinností při sobě nosíte? Například při různých jednáních či služebních cestách.

Mezi nejčastější patří notebook, diář, psací potřeby, mobil, peněženka, klíče, vizitky, kapsníčky, deštník a kosmetické potřeby. Zejména pak výčet kosmetických potřeb je veliký, od rtěnek, pudrů a zrcátek přes krémy na ruce, ale i parfémů. Mezi další drobnosti pak dotazované uvádějí i žvýkačky, bonbony či malou svačinu. Jedna respondentka uvedla i cigarety a zapalovač.

7. Upřednostňujete, abyste věci v kabelce měla přehledně srovnané?

Naprostá většina žen odpověděla, že určitě chce mít věci v kabelce srovnané a proto oceňují, když je vnitřní prostor kabelky dostatečně členěný.

8. Jakou barvu preferujete pro vaši kabelku? Módní nebo spíše neutrální?

Vybíráte si model dle módních trendů?

Respondentky půl na půl uvádějí, že se řídí módními trendy nebo, že se o to alespoň snaží a druhá půlka uvádí, že dává spíše přednost barvám neutrálním, které se hodí k více druhům oblečení. Respondentky ale také dodávají, že se jejich výběr řídí i momentální náladou či aktuálním šatníkem. Kabelku vybírají spíše celkově než jen podle barvy.

9. Preferujete i určitý materiál pro vaši kabelku? Např. useň, kombinaci textil s usní případně jiný materiál? Prosim, uveďte jaký.

Většina odpověděla, že preferují useň, ale polovina respondentek se nebrání ani jinému materiálu, případně kombinaci s usní. Jedna respondentka uvádí, že preferuje spíše design kabelky než určitý materiál.

10. Potřebujete přenášet notebook nebo jinou elektroniku, v rámci vaší profese?

V případě jiné elektroniky, prosím uveďte jakou.

Až na jednu dotazovanou všechny potřebují přenášet notebook. Z toho tři používají notebook, menší a skladnější verzi. Čtyři dotazované také uvádějí, že přenáší notebook mimo kabelku, v další tašce a dodávají, že je nevhledná, tudíž s ní nejsou spokojeny.

11. Pokud používáte notebook, jaká je jeho velikost?(uveďte prosím velikost v palcích nebo přibližné rozměry v cm)

Tři ženy uvádějí velikost 21 krát 28cm, to je malý netbook, Šest uvádí klasickou velikost cca 15palců a jedna dotazovaná notebook nepřenáší.

12. Ocenila byste, aby součástí vaší kabelky bylo i samostatné vyjímatelné pouzdro na kosmetiku, hygienické potřeby či jiné drobnosti?

Na tuto otázku odpovídají respondentky až na jednu jednoznačně ano. I když některé mají svou vlastní kosmetickou taštičku i tak by ocenily pouzdro ve stejném designu. Jedna respondentka uvádí, že by např. ocenila i desky na dokumenty či peněženku ve stejném designu.

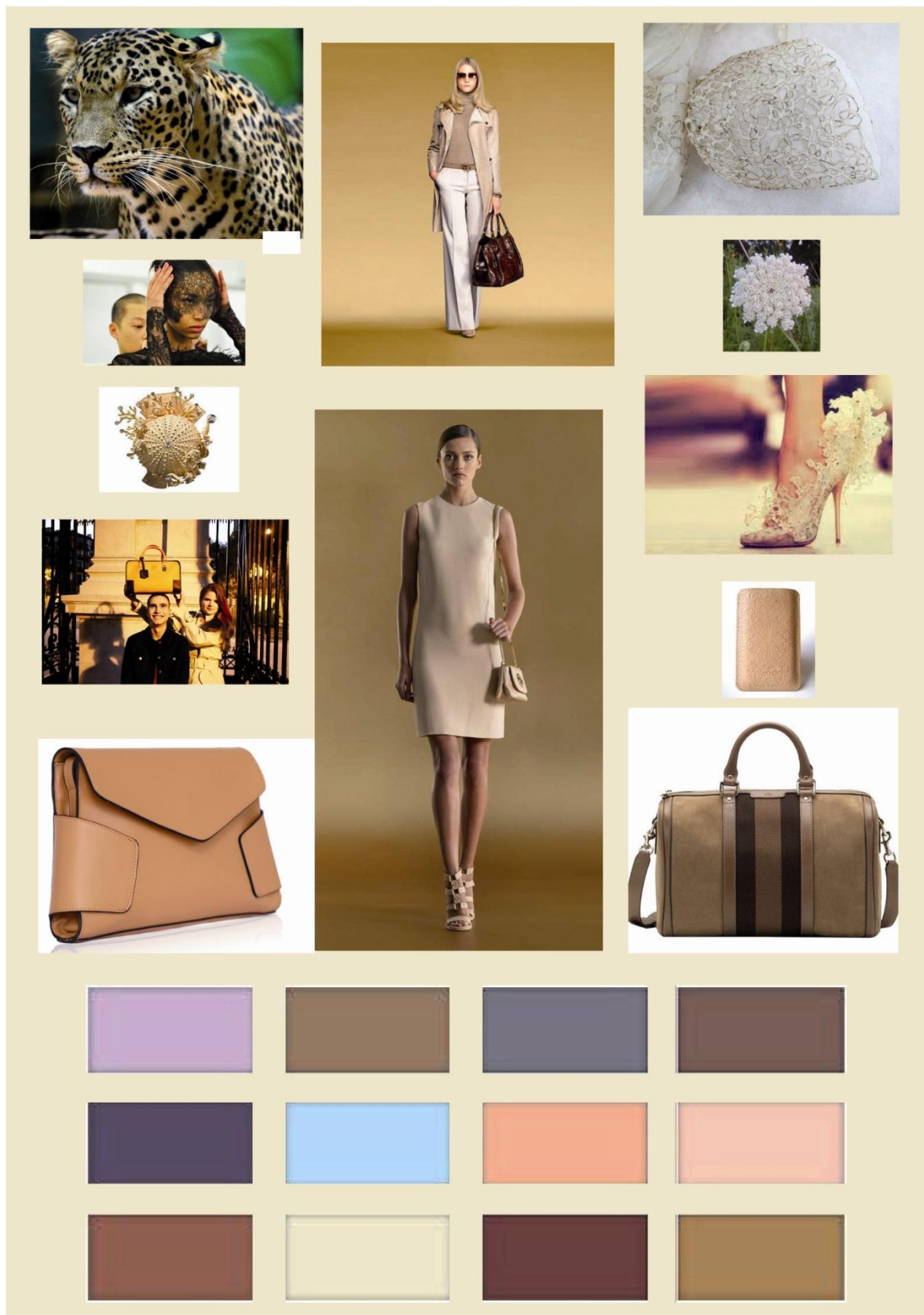
Na závěr bych se chtěla pokusit celkově a krátce shrnout tento dotazník. Výsledky jasně naznačují, že ženy, na které je tento dotazník zaměřen potřebují velkou a dobře vnitřně uspořádanou kabelku, která bude praktická, ale především bude elegantní, zajímavá a neokoukaná. Důležitou roli při výběru kabelky pak hraje hlavně její vzhled. Ten musí hlavně zaujmout. Dále mě dotazník utvrdil v tom, že ženy nehledají pouze „značky“, ale zaměřují se na vzhled a žádná z nich nepoužívá k pracovním povinnostem klasickou aktovku.

3 NÁVRHY GALANTERNÍ KOLEKCE

První etapou navrhování byla analytická část, ve které jsem musela vyhodnotit, pro koho je tvořena, jak se tato zákaznice obléká, co vše potřebuje v kabele přenášet a jaké má na své doplňky požadavky. Vhodným řešením pro ucelení představy je sestavení mood boardu, který je určitou vizuální ideou a identitou mé zákaznice, jejího vzhledu, barevné nálady a tvarů. Mood board slouží pro utvoření celkové nálady výsledné kolekce a je pomocníkem pro návrháře. Vhodný je pak zejména při prezentaci návrhářovy představy dalším osobám.

3.1 Mood board

Mood board reprezentuje zejména mou představu, o barevnosti kolekce, jež by se měla odvíjet v jemných, světlých přírodních tónech, které budou snadno kombinovatelné. Jsou to odstíny béžové, od hřejivé až po studenou, hnědá, barva země a písku, okrové a bílé s jemným nádechem jako je např. slonová kost. Odstíny by měl být jen v lehkých tónech, aby jejich barevný akord odpovídal např. odstínu bílé kávy. Velmi příjemné a stylové jsou také odstíny tělové, od světlé až po tmavou. Mood board také představuje tvarovou jednoduhost a nekomplikovanost, případně se zaměřením na jeden výrazný detail či tvar. Tvarovou inspiraci hledám v jemných křivkách, v krajkových i přírodních vzorech. Z modelů, by jsme měli vnímat eleganci, ženskost, jemnost a nadčasovost.

Obr. č. 29 Mood board

3.2 Modelová zákaznice

Mou cílovou zákaznicí je žena ve vedoucích či významných funkcích. Mezi tyto pracovní pozice se počítá např. ředitelka, manažerka nebo další společensky významná funkce. Předpokládám, že je to žena schopná, vzdělaná a sebevědomá.

Od takové ženy se většinou očekává příjemný, seriózní a reprezentativní vzhled. Ve většině případů si takovou ženu můžeme představit v kalhotovém kostýmku či v sukni s halenkou. Tím ale výčet možných módních kreací nekončí. Dnešní trh nabízí nepřeberné množství různých typů oděvů, jež svým materiálem, zpracováním i vzhledem jasně ukazují, pro jakou příležitost jsou vhodné. Proto můžeme tyto ženy vídat i v lehkých šatech, halence, kalhotové sukni, overalu či v různých délkách kalhot doplněných o slušivý kabátek či dobře padnoucí sako.

Očekává se také, že žena v této pozici je finančně dobře zajištěná a soběstačná a není pro ni rozhodující cena. Žena si pak může dovolit kvalitní, značkovou kabelku, jejíž cena se pohybuje v řádu několika tisíc.

Vzhledem k tomu, že ženy se na těchto pozicích nově objevují pouze krátkou chvíli, je pro ně náročnější najít takovou kabelku, která by zahrnovala potřeby její individuality, praktičnosti a byla z estetického hlediska „krásná“. Nabídka kabelek do této chvíle nenabízí přílišné množství takovýchto produktů. Toto je důvodem, proč jsem se rozhodla vytvořit tuto kolekci.

3.3 Návrhy

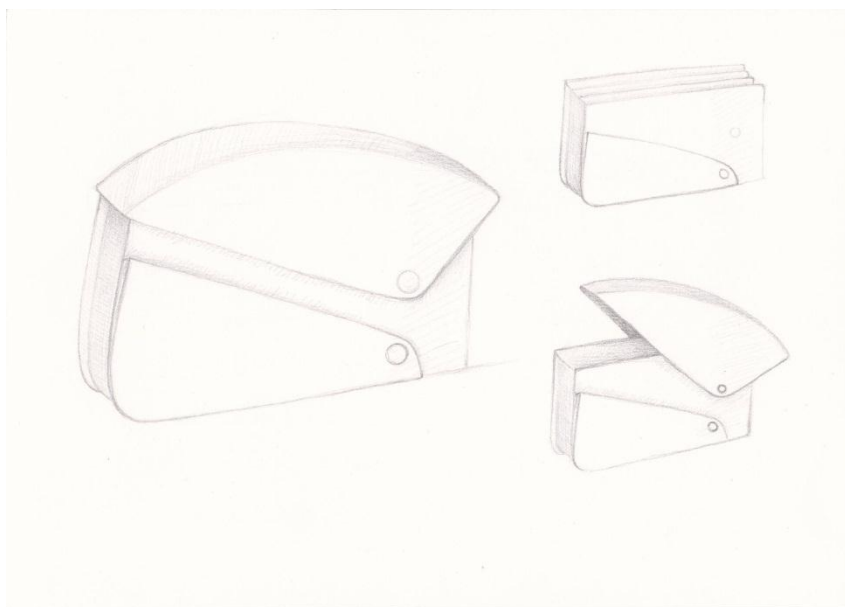
Mou hlavní snahou bylo definovat a eliminovat nedostatky klasické aktovky a ty transformovat do nového návrhu. Troufám si říci, že mezi hlavní nedostatky takové aktovky patří zejména její forma a silueta. Je jednoduchá, ale neosobní a hranatá. Tvar nepůsobí příliš vstřícně vůči ženě. Klopna aktovky, která slouží na uzavírání, podle mého názoru není nutná. Při otevření vám neustále překáží, protože má tendenci se vracet do původní polohy a navíc její velikost a forma, nezabraňuje tomu, aby část obsahu z aktovky nevypadla. I vnitřní uspořádání většinou není dostatečné. Zejména různé drobnosti se mohou uvnitř přesypávat, a tím způsobit komplikace při jejich hledání. Pak je také důležité si uvědomit, že přístup do aktovky je zajištěn pouze z vrchní části, což je nevýhoda pro přehlednost.

Jejich výhodou je naopak pevná konstrukce, která zajišťuje, aby předměty uvnitř nebyly poškozeny a také možnost nosit je jak v ruce, tak i přes rameno. Další výhodou je vnitřní členění s komorou pro osobní počítač zvláště. Mezi výhody by se dal počítat i minimalistický vzhled, který ale nemusí ženám vyhovovat.

Nemalou podmínkou bylo i zohlednění výrobní technologie firmy, se kterou jsem tuto práci realizovala. A to zejména tak, že konečné návrhy budou splňovat jak jejich tak i moje vize o ideální kolekci. Snažila jsem se tedy i o to, aby kolekce byla potencionálně prodejná, komerčně úspěšná a nebyla to jen designová studie.

Ze vzniklých návrhů jsem pak vybrala několik, které se mi zdály nejzdařilejší, a s nimi jsem dále pracovala. Vybrané návrhy popíšu níže, zbytek návrhů je k prohlédnutí v Příloze číslo 1.

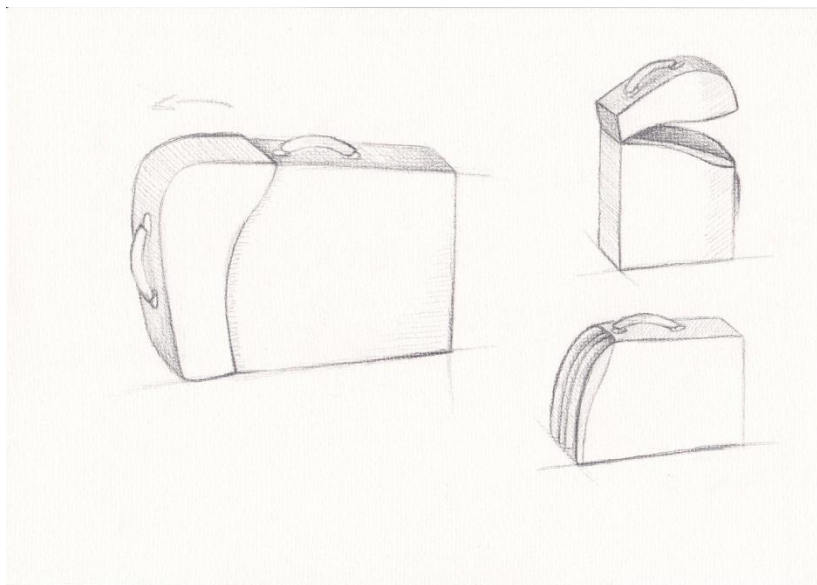
Vybrané návrhy jsem si pracovně rozdělila do několika skupin. Skupina „odklápěcích“ kde jsem se především zaměřila na zajímavé a rychlé otevírání kabelky. Další skupinu charakterizuje jednoduchý nýtovaný „obal“ se samostatně vypracovaným úložným prostorem a další skupina by se dala charakterizovat jako modifikování či předělání základního tvaru aktovky, tak jak ji známe.

Obr. č. 30 Varianta č. 1

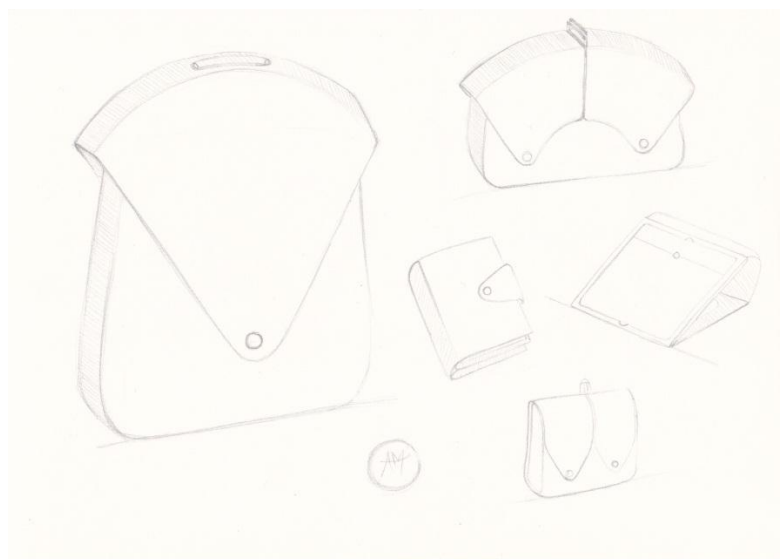
První návrh, tedy Varianta č. 1 má jednoduchý obdélníkový tvar, který je ozvláštěný odklopnou vrchní částí. Tato asymetricky řešená část slouží vlastně jako víko pro snadné a rychlé otevření či uzavření. Jeho snadnou pohyblivost zajišťuje ložisko, které má na vnější

straně podobu kruhu. Ložisko se dá také uzamknout, tak aby nedocházelo k nechtěnému pohybu víka při chůzi či přenášení. Jako protiváha asymetrickému víku slouží kapsa na předním díle, jež je také ozdobena kruhem. Tato varianta se už ale svým vzhledem příliš odlišuje od současných kabelek a proto by mohla na zákaznice působit nepatřičným dojmem.

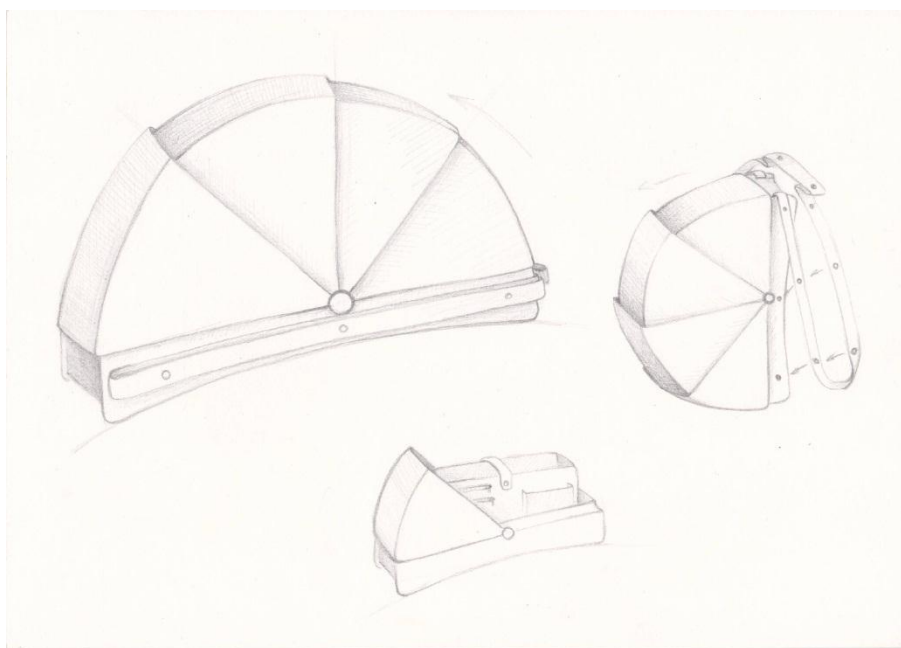
Obr. č. 31 Varianta č. 2

Druhá varianta také počítá s odklopnou částí, tentokrát je ale víko umístěno na jednom boku kabelky. Kabelka má i dvě ucha a dala by se tedy nosit na dvojí způsob, buď na výšku, nebo na šířku. Víko je vizuálně tou nejzajímavější částí kabely, jinak je kabelka tvarem velmi jednoduchá a střídmá. Asymetrická křivka víka ji však dává na zajímavosti.

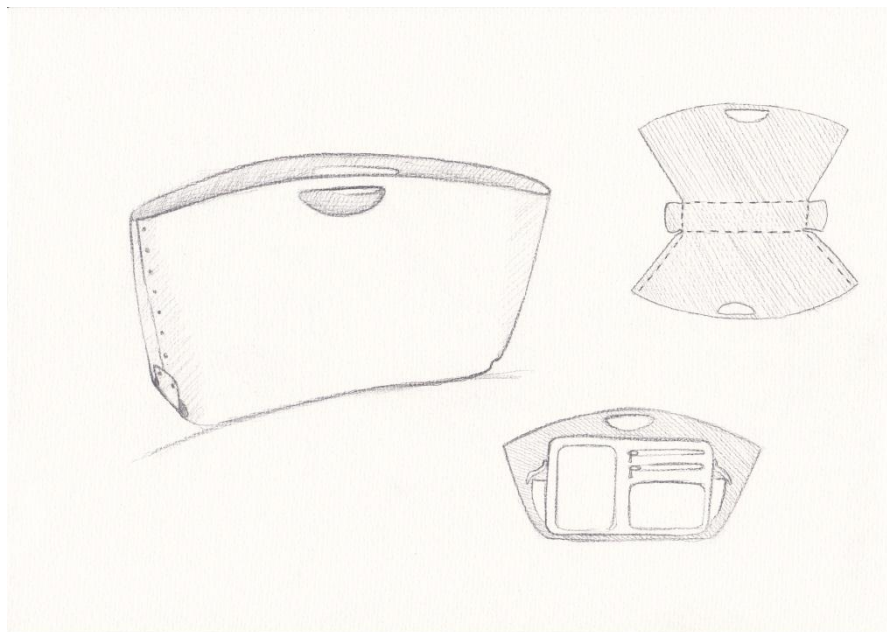
Obr. č. 32 Varianta č. 3

Varianta číslo 3 je z odklopných verzí ta nejzajímavější. Na obrázku je vidět už celá kolekce obsahující velkou kabelu, menší kabelku, diář, kosmetickou taštičku a obal na tablet či iPad. Velká kabela má zaoblený obdélníkový tvar, který je uzavřen odklopným víkem ve tvaru kruhové výseče. Víko je ke kabelce připevněno pomocí pohyblivého ložiska, na návrhu má tvar kolečka. Ložisko zároveň zajišťuje pohyblivost víka směrem na obě strany. U menší kabelky, která je v návrhu vpravo nahoře je víko rozděleno na dvě stejné části, také uchycené ložiskem. Tato kabelka se pak otevírá roztažením obou polovin víka do stran. Diář má klasický tvar, ozvláštňený pouze překládacím zapínáním, které je tvarově příbuzné s kabelkami. Stejně tak i kosmetická taštička pracuje s příbuzným tvarováním a má dvě samostatné klopničky. Obal na iPad funguje na principu výsuvného předního dílu, které by po vysunutí tvořilo stojánek, ale vzhledem k tomu, že na trhu již existují velmi sofistikované obaly, nebude realizován.

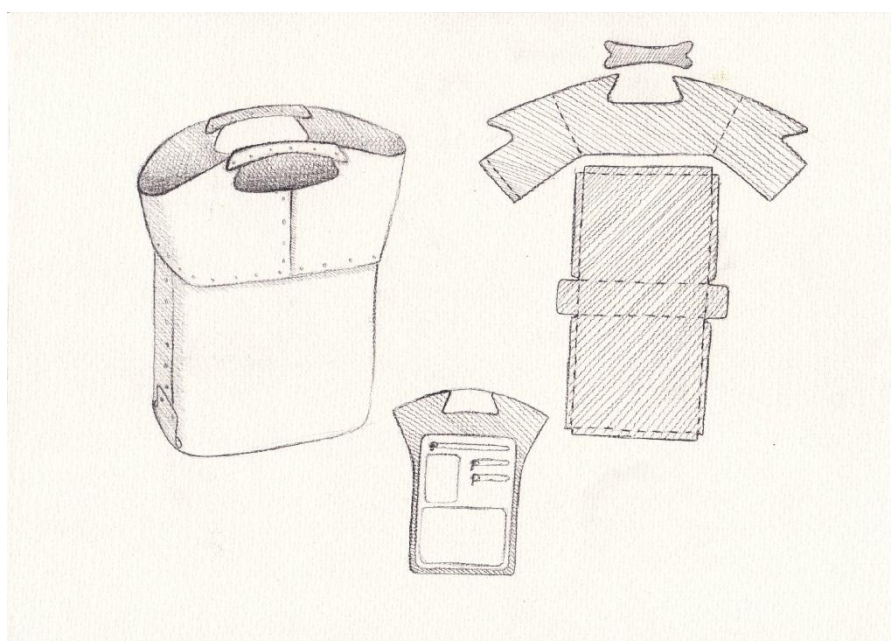
Obr. č. 33 Varianta č. 4

Čtvrtý návrh je pak extrémní studií, kam až lze s použitím odklápění dojít. Tento návrh je zajímavý především svým tvarem a také svým otvíráním. Tvar půlkruhové výseče je rozdělen na čtyři části a otvírá se postupným shrnutím těchto částí do jedné. Části by do sebe dokonale zapadaly a při úplném otevření by zůstala zřetelná jen jedna. Vznikl by tak dostatečný manipulační prostor k ukládání věcí dovnitř kabelky. Na spodní části kabelky pak je upevněn popruh, který při složeném stavu tvoří součást kabelky a na pravé bočnici malé držadlo a po rozložení tvoří dlouhý ramenní popruh. Kabelka by se tedy nosila ve svislé poloze.

Obr. č. 34 Varianta č. 5

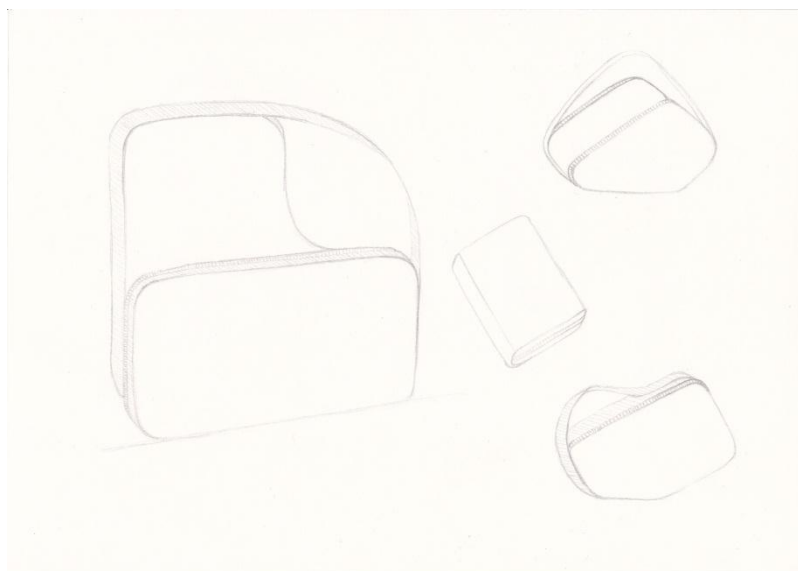
Pátý návrh už patří do pracovní skupiny „obal“. Tento návrh má jednoduchý tvar rozšiřujícího se obdélníku, jehož vrchní část je zakulacená a opatřená integrovaným uchem. Vrchní díl je bez členění jen z jednoho kusu materiálu, který je sestaven dohromady jen nýtovanými spoji. Do vnitřku kabelky je navrhnut samostatný díl, který by sloužil jako náhrada podšívky. Tento samostatný vnitřní díl je členěn na nejrůznější kapsičky a přihrádky tak, aby vyhovoval požadavkům pracující ženy, a je myšlen jako vyjímatelný, dal by se tedy měnit. Jeho drobným nedostatkem je otevřený horní okraj vrchního dílu.

Obr. č. 35 Varianta č. 6

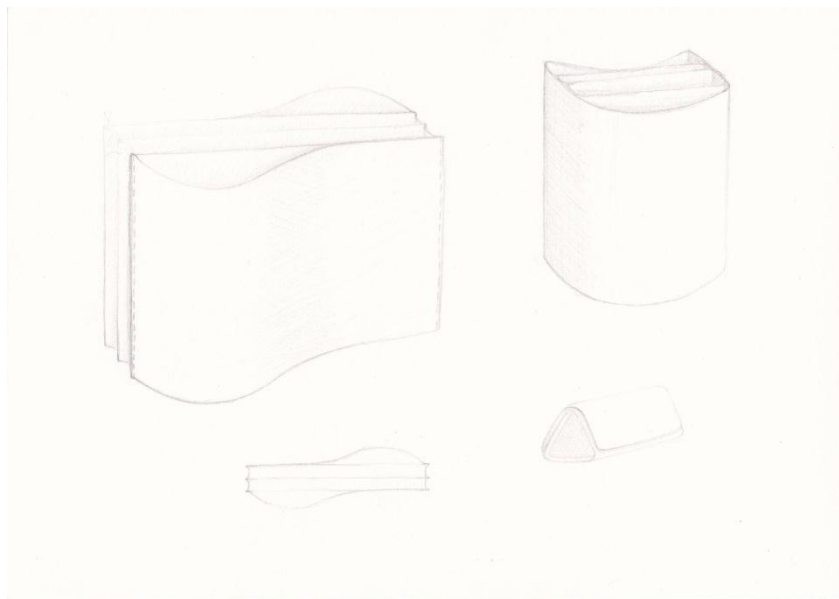

Tento návrh je další variantou „obalu“. Vrchní díl se tentokrát skládá ze tří částí spojených nýtováním. Zajímavostí u tohoto návrhu je orientace na výšku. Působí sice elegantněji, ale zároveň je tento tvar i méně praktický, protože má omezený manipulační prostor, proto by se mohlo stát, že by tato kabelka byla nepřehledná a věci by se do ní špatně ukládaly.

Obr. č. 36 Varianta č. 7

U sedmé varianty opět vidíme celou kolekci. Velká kabelka je navrhnutá tak, aby se tvarem neblížila pracovní aktovce, jak ji známe. Její tvar se skládá ze dvou obdélníků složených k sobě, z nichž jeden je pootočen o devadesát stupňů. Kabelka je rozdělena na dvě části. První část je samostatné pouzdro na notebook, které má tvar obdélníku a jakoby vystupuje z kabelky. Druhá část zaujímá celou plochu kabelky a je určena pro ukládání ostatních předmětů. Ucho pro snadnější nošení pak vybíhá z obou strániček, je vlastně prodloužením stráničky nad otevřenou částí kabelky. Malá kabelka má tvar dvou obdélníků posazených za sebe se zkosenou spodní částí. Do většího obdélníku se vejde notebook a pár drobností, do menšího pak ostatní předměty. Držadlo opět vybíhá ze strániček. Diář má klasický obdélníkový tvar, pouze je zavírán na zdrhovadlo. Kosmetická taštička má opět tvar zkoseného obdélníku s asymetrickým uchem.

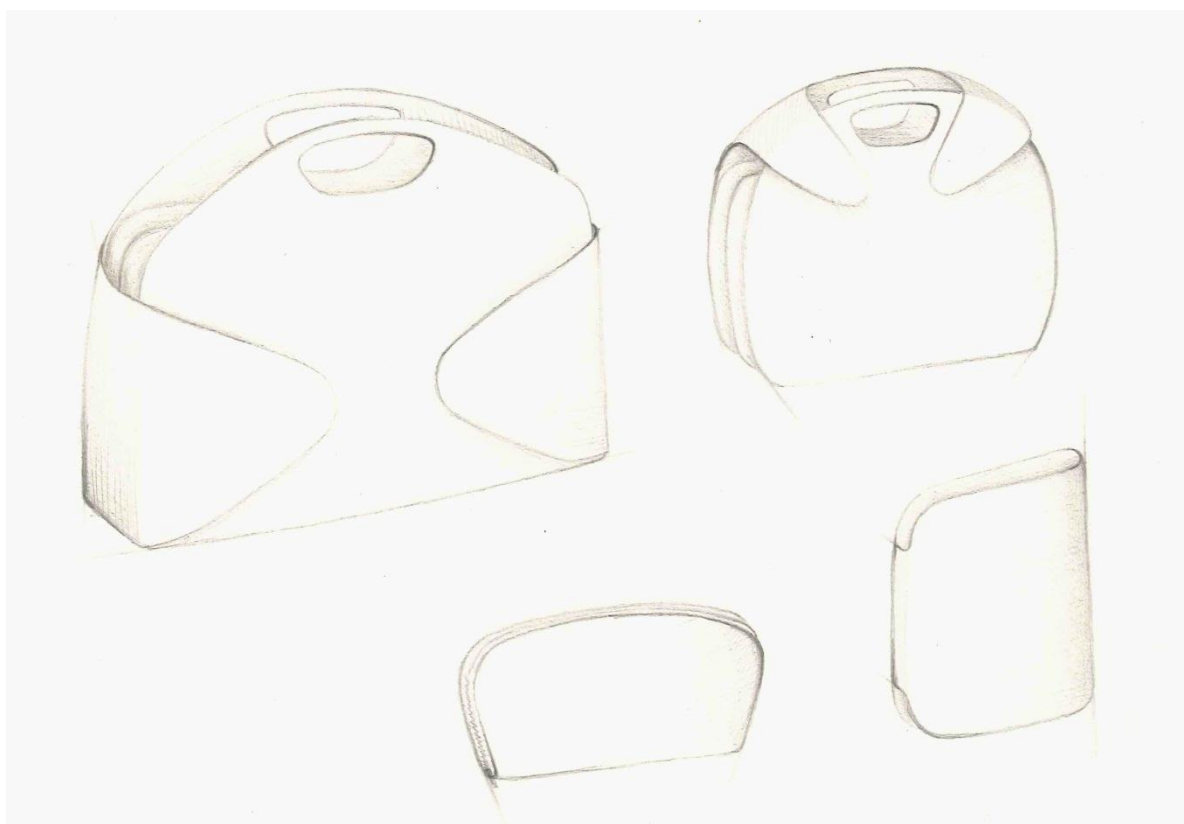

Obr. č. 37 Varianta č. 8

Poslední osmá varianta je svým tvarem velmi prostá a jednoduchá, ale přesto neztrácí na zajímavosti. Hlavním prvkem této kolekce je hra s křivkou. U velké kabely jsem na její přední i zadní stranu, jež má základní obdélníkový tvar jsem přidala vlnu, jež vstupuje do prostoru. Kabel tak rázem dostává tvar vlnovky, který se příjemně přizpůsobuje oblým tvarům těla. Vlnovka zároveň skýtá další prostor pro uložení věcí. Menší kabelka má opět tvar vlny, tentokrát postavený na výšku. Její zadní část je vytvarována tak, aby pěkně přiléhala k bokům uživatelky. Kosmetická taštička má trojúhelníkový průřez a funguje jako zavinovačka.

4 VYBRANÉ MODELY GALANTERNÍ KOLEKCE

Konečný vybraný model nakonec jednoznačně nevyhází z návrhů uvedených výše, ale je jakousi spojnicí pozitivních prvků několika z nich. Finální model vychází z praktičnosti, tak jak je pojmána u aktovek ale vizuálně se spíše blíží klasické kabelce. Tvarově je jednoduchá, bez zbytečného členění s velkým ohledem na praktičnost a vlastnosti, které pracující žena zvláště ocení. Kolekce má společné znaky v měkkém a oblém tvarovém názvosloví a v použití přepínacích klopniček. Společným znakem pro obě kabelky je integrované ucho.

Obr. č. 38 Finální kolekce

4.1 Velká kabelka

Velká kabelka má tvar obdélníku, jehož horní okraj je ve tvaru křivky, která v sobě ukrývá integrované ucho, držadlo. Držadlo je oválné a přiměřené velikosti dámské ruky. Ze zadního dílu kabelky pak vybíhají a přes přední díl se zapínají dvě klopny. Klopny jsou netradičně umístěny na boku kabely a ne na jejím horním okraji jak bývá běžně zvykem. Klopny mají jak ozdobnou tak i praktickou funkci, zapnutím drží kabelu vcelku a v podšívce klopniček jsou umístěny i kapsy. Vnitřní část kabelky je zapuštěna dovnitř, tak

aby nepřesahovala skrz ucha je rozdělena na dvě části. Jedna část je určena pro 15“ notebook a jeho příslušenství, jako je síťové napájení a myš. Je to tedy část čistě pracovní. Druhá část je určená pro osobní věci nositelky, jako je např. peněženka, mobil, klíče deštník atd. Uspořádání a vnitřní členění této části jsem uzpůsobila tak, aby korespondovala s výsledky dotazníku, který jsem sestavila. Je tam tedy např. umístěna speciální nepromokavá kapsa na deštník. Obě vnitřní části se dají pohodlně a do široka rozevřít. U části uzpůsobené pro notebook se kapsa dá otevřít až do úhlu devadesáti stupňů, je tedy možno s počítačem pracovat přímo v tašce, např. při cestování. Součástí kabelky je samozřejmě i ramenní popruh, který je opatřen karabinkami tak, že je možné jej kdykoli odepnout, a je i vybaven ramením chráničem, který zabraňuje otlakům ramene při dlouhém nošení je svým tvarem uzpůsoben pro nošení na pravém i levém rameni.

4.2 Malá kabelka

Malá kabelka má své vnitřní uspořádání řešené velmi podobně jako velká kabelka. Opět je rozdělena na dvě samostatné komory, které se dají doširoka otevřít, pro počítač i zcela otevřít. Pouze část pro osobní věci je řešena jinak s ohledem na jinou velikost kabely. Přesto však je v ní místo na další modely kolekce. I malou kabelu je možno nosit s ramením popruhem. Tato kabelka se liší svým tvarem. Její tvar je více oblý, a svojí velikostí je i vizuálně přitažlivější.

4.3 Diář

Diář je navrhnut a zhotoven velmi jednoduše a prakticky. Jeho tvar respektuje oblé tvary kabelek. Jeho vnitřní vypracování je z funkčních důvodů, bez jakýkoliv přihrádek či kapsiček. Hladký povrch tak zaručuje i hladký rukopis. Zavírání je na magnet, který sám k sobě přitáhne kovovou lištu, která zároveň tvoří i bočnici diáře tak, aby se diář nemačkal a udržel si svůj tvar. Jedině do bočnice jsou v podšívce vyseknuté dva rámečky s poutky pro uchycení tužek nebo propisek.

4.4 Peněženka

Peněženka je navrhnutá tak, aby byla svým tvarem co nejvíce příbuzná tvarosloví kabelek a zároveň aby její forma byla co nejjednodušší. Proto má hladký mírně zaoblený tvar. Je zbavena jakékoliv přepínací klopničky, jak bývá zvykem, a proto je zapínána na zdrhovadlo, které ji otevírá ze tří stran. Uvnitř je řešena jako klasická peněženka či kasírka a má

několik přihrádek na kreditní a jiné karty nebo i samostatnou přihrádku na zdrhovadlo na drobné.

4.5 Drobná pouzdra s různým účelem

Pro doplnění kolekce vznikla ještě další pouzdra. Pouzdro na mobil, jež je dnes standardní součástí snad každé galanterní kolekce a také pouzdro na kosmetiku, nebo-li kosmetická taštička. Kosmetická taštička vznikla zejména z iniciativy, kterou jsem získala díky výsledkům dotazníku. Mnou oslovené respondentky se téměř shodly na tom, že by ocenily, kdyby součástí kabelky bylo i pouzdro na různé kosmetické drobnosti typu rtěnka, pudr, make-up či jiné drobnosti, které využívají výhradně ženy.

Kosmetická taštička má obdélníkový tvar s přepínací klopničkou, která je tvarována do mírné křivky a zapínána na spínací patent. Po otevření se taštička rozvine a uvnitř jsou dvě drobné kapsy na zdrhovadlo na ty nejdrobnější předměty, pak je tam umístěna větší a prostornější kapsička na zdrhovadlo a nakonec i poutka na tužky či štětec na pudr. Tato taštička se dá využít také jako přenosná či cestovní šperkovnice.

Obal na mobil má klasický tvar, mírně projmutý a je podšívkový. Na podšívce je přichycen pásek tak, že když za něj zatáhnete, tak mobil se povysune a vy jej můžete lépe z pouzdra vyjmout.

Výrazovým znakem kolekce je i zdobení hlavních dílů vypalovaným dekorem.

5 REALIZACE GALANTERNÍ KOLEKCE

V této kapitole se krátce zmíním o technologickém postupu při výrobě jednotlivých částí mé kolekce a také o návrzích na vypalovaný vzor. Největší pozornost bude věnována postupu při realizaci kabelek a řešení různých dílčích problémů.

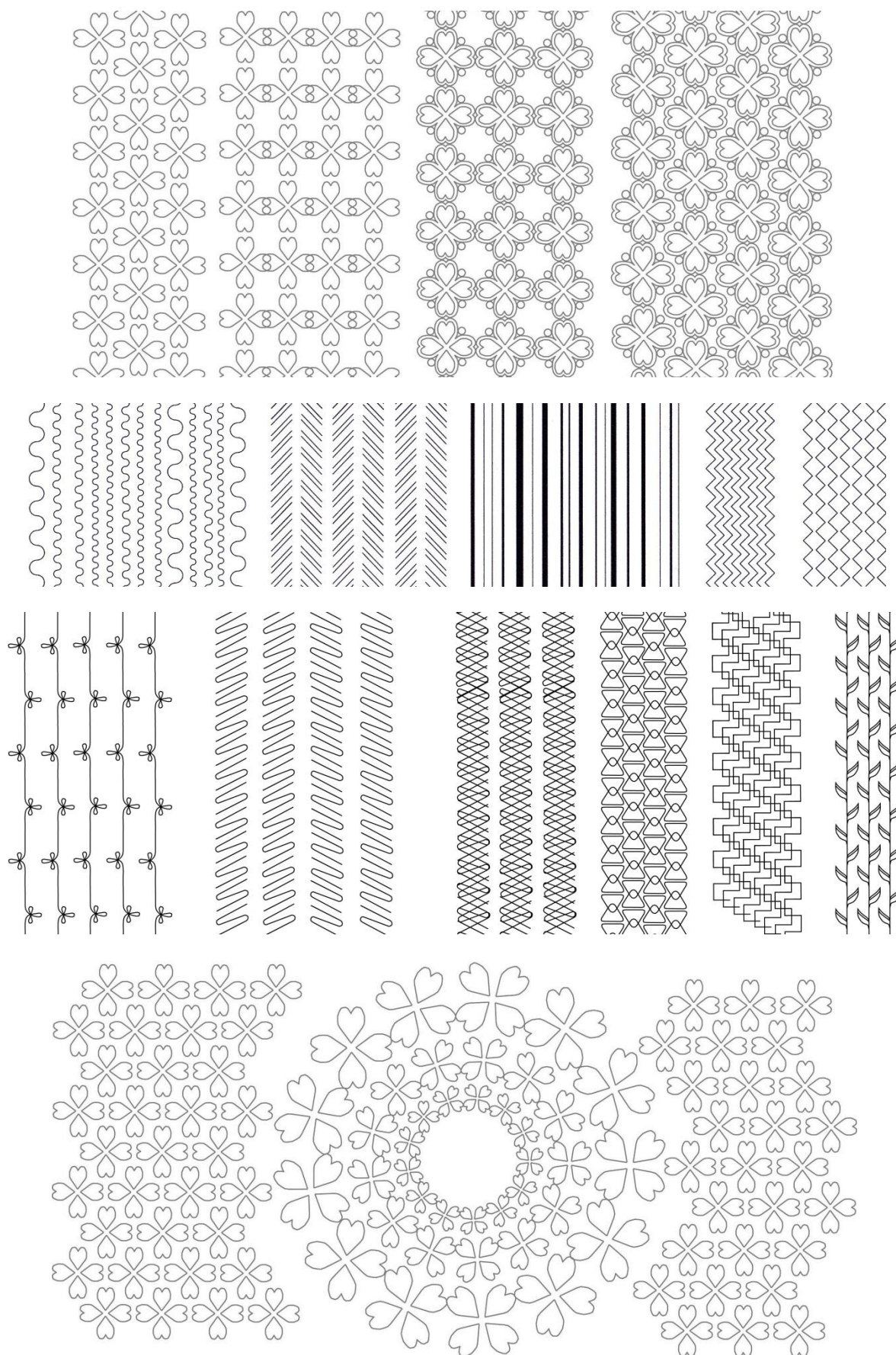
Nejdříve bylo nutné si uvědomit, jakým postupem mohu dosáhnout své představy. Bylo tedy důležité si sestavit přibližný technologický postup a pak ho vyzkoušet na realizaci zkoušek. U zkoušek se také ověří mnoho drobných nedostatků, které by jinak mohly být na závadu výrobku. Ještě před realizací kolekce bylo nutné vytvořit návrh na zdobení hlavních dílů celé kolekce a to zejména z časových důvodů.

5.1 Vypalování laserem

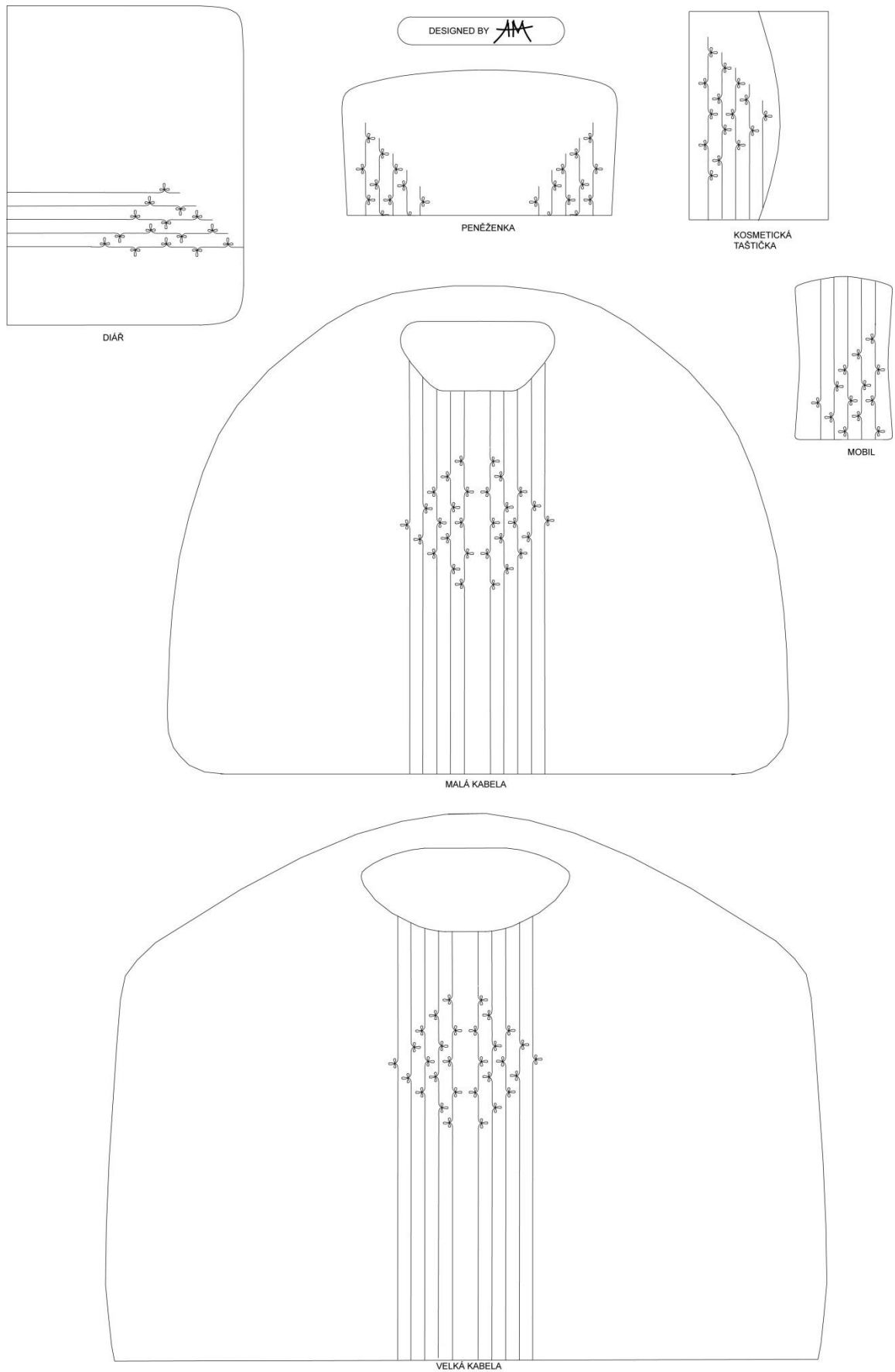
Metody zdobení usní jsou velmi rozsáhlé. Usně můžeme barvit, perforovat, prořezávat, vyklepávat či vytlačet do nich vzory, zdobit kováním či je nechat potisknout. Mezi málo používané techniky patří i vypalování laserem. A právě tuto techniku jsem se rozhodla použít pro zdobení mé diplomové práce.

5.2 Návrhy vzorů a jejich inspirační zdroje

Při navrhování vzorů na laserové vypalování jsem si nejdříve určila své inspirační oblasti, ze kterých bych chtěla čerpat. Velkou inspirací mi pak byla příroda a obecně vzory, které příroda vytváří, ať už jde o srst živočichů, želví krunýř, či křehká křídla motýlů, tak i písečné obrazce, které vytváří vítr v poušti. Dalším bohatým zdrojem inspirace mi je krajka. Je něžná, jemná a křehká. Krajka po dlouhá staletí zdobila a zdobí ženy po celém světě. Je přímo odrazem ženskosti a elegance. Inspirací a velkou vášní jsou pro mne i šperky. A to zejména takové, které se svým tvaroslovím blíží jemným secesním křivkám. Secesní vzory a ornamentika jsou mi velmi blízké a obdivuji se jim. Jemné vlnovky často připomínají linie ženského těla. A tyto inspirativní oblasti jsem zjednodušila a zpracovala do podoby vzoru, který by se opakoval ve svislé poloze. Vznikly tak pruhy nejrůznějších vzorů. Návrh pak bylo nutné zhotovit na počítači v programu, který pracuje v křivkách. Proto jsem zvolila program Adobe Illustrator a vytvořila několik návrhů v počítači, jež jsou uvedeny níže. Z těchto návrhů jsem vybrala 3 finální varianty, které jsem v programu upravila do požadované velikosti 1:1 a naznačila jsem tak i jejich přesné umístění na usňových dílčích.

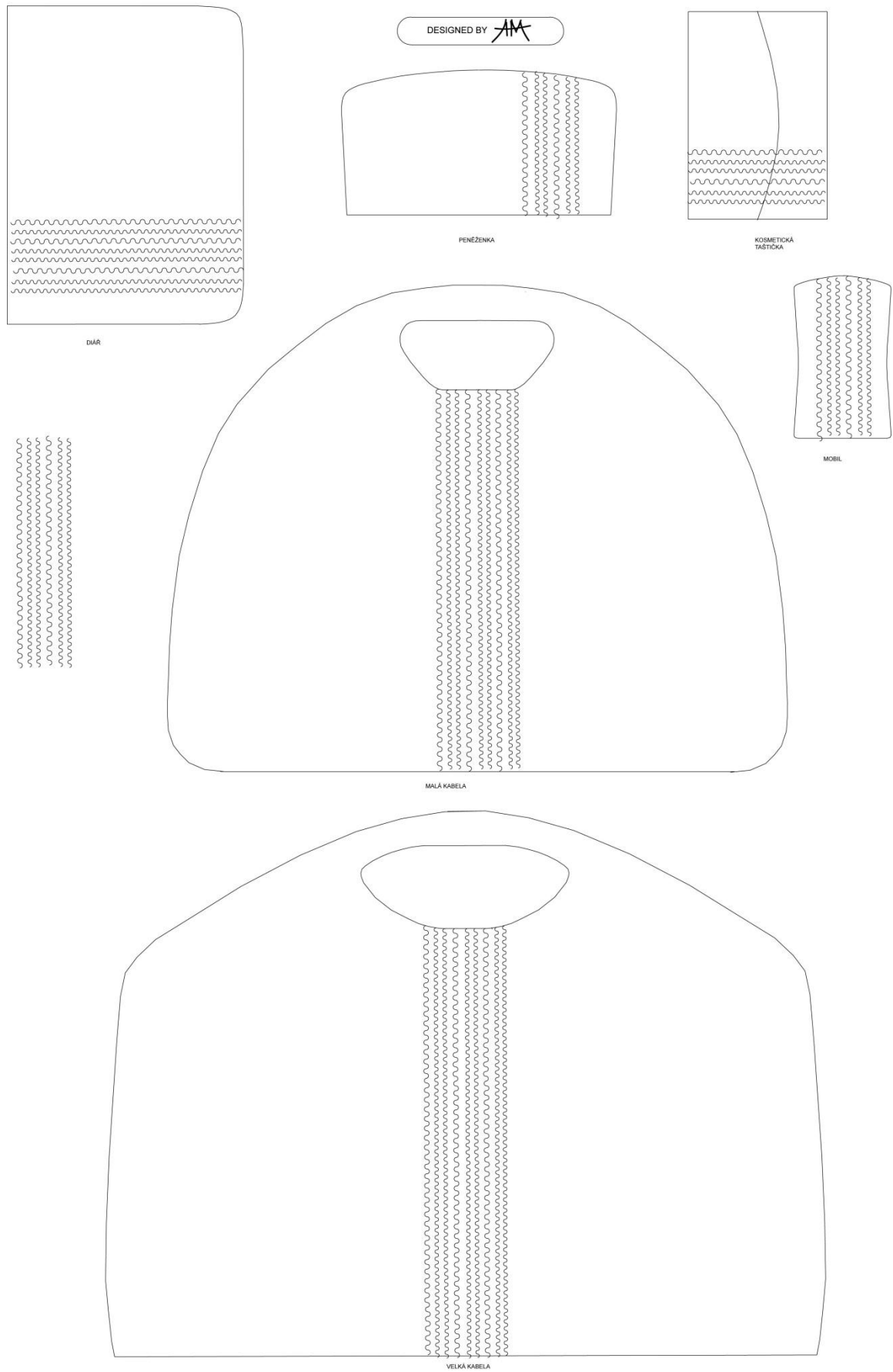

Obr. č. 39 Návrhy na vypalovaný vzor

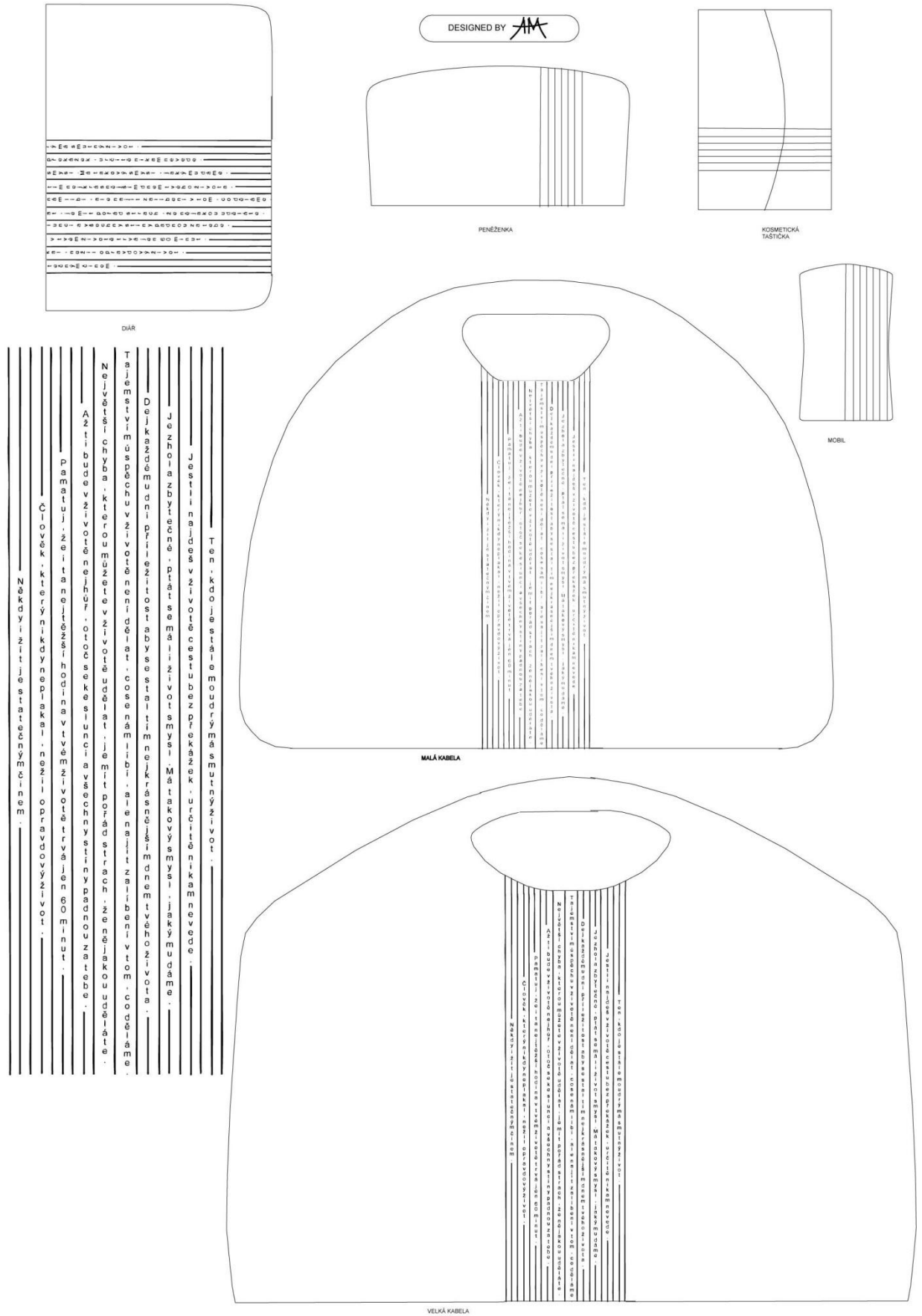

Obr. č. 40 Varianta A neboli „mašličky“

Obr. č. 41 Varianta B neboli „vlnovky“

Obr. č. 42 Varianta C neboli „citáty“

Na poslední chvíli vznikl i vzor, který původně není spjat s žádnou z mých inspirací a tím je Varianta C, jež obsahuje citáty psané ve svislé poloze. Zpočátku se tento typ zdobení zdál jako nejlepší, protože kabelka s citáty ze života je do jisté míry zajímavostí a netradičním pokusem. Bohužel se nakonec ukázalo, že laser si s písmenky daleko méně dobře poradí než je tomu u křivek, proto by tato varianta výpalu nevypadala příliš dobře.

Z tohoto důvodu nakonec zvítězil favorit číslo 2 a tím je Varianta B s pracovním názvem „mašličky“. Tato varianta má ústřední motiv, který je na hlavních dílech kabelek. U dalších dílů kolekce se pak vždy opakuje pouze část ústředního motivu. Kolekce tak působí uceleně, ale zároveň to není jen bezděčné opakování jednoho motivu donekonečna.

5.3 Technologický postup při zhotovování kolekce

V první fázi jsem se tedy zabývala kabelkami. Bylo nutné si stanovit důležité faktory, které jsem chtěla, aby kabelka splňovala a potom k tomu účelu zvolit správný a pokud možno i jednoduchý postup. Mezi důležité faktory patřil např. požadavek, aby se kabelka skládala ze dvou samostatných komor a aby se obě komory daly otevírat ze tří stran. Dalším faktorem byla také integrovaná ucha do kabelky. To byl důležitý požadavek, od kterého se odvíjel zbytek konstrukce. Technologie kabelky se potom více blížila postupu při zhotovení spisovek.

Nejprve bylo nutné zhotovit zkoušky, jednoduché, jen tak, aby se na nich technologický postup odzkoušel. Prvním krokem tak bylo sestavení šablon pracovních i krájecích. Podle šablon se vyřezaly nejprve výztuhy z kartonu a pak i vrchové dílce z koženky. Dalším krokem bylo rozměření zdrhovadel a našití čílka z vrchového materiálu. Takto připravená zdrhovadla se mohla našít na výztuhy ve vnitřní části kabelky. Každá kabelka měla dvě takovéto vnitřní části, které se po našití zdrhovadel daly dohromady pomocí lemovky. Základ vnitřního dílu se dvěma komorami byl hotov.

Dále bylo nutné pokračovat s vnějším dílem, jež obsahoval integrovaná ucha. Vnější díl se zhotovoval zvlášť a vcelku. Nejdříve se nalepily výztuhy na hlavní díly. Vrchový materiál se přes výztuhy zaklepal. Stejně tak i přes integrované ucho se vrchový materiál zaklepal. Po zaklepaní bylo nutné dno hlavního dílu 2mm od kraje prošít. Hlavní díl byl sestaven a mohl se zkompletovat s vnitřním dílem. Díly se tedy sesadily k sobě a dohromady z kraje za 2mm se prošily. Základní technologie bylo hotová a ověřená.

Ze zkoušky a její technologie také vyplynul vznik původně neplánované kapsy mezi hlavním a vnitřním dílem. Důležitým poznatek také byla potřeba vyztužit integrované ucho další výztuhou, nejlépe zhotovenou z kovového plechu. Bez této výztuhy by mohlo odcházet k deformaci či dokonce natržení ucha a to by byla neodpustitelná vada výrobku. Zkouška velké kabely také přispěla k drobné změně jejích linií, ať už jde o hlavní tvarovou linii, tak i o linii ucha. U malé kabely pak byl změněn rádius v dolní části kabely, v místě, kde se setkává se dnem kabely. Stejně tak rádius rohů obou vnitřních částí kabel bylo třeba zvětšit, kvůli lepšímu našívání a také pozdějšímu otevírání kabel. I hlavní díly kabel, které byly původně zhotoveny vcelku, byly rozděleny s našítím dna, jako dalšího dílu, pro lepší polohování. Zkouška také ukázala, že použití klopniček u obou kabel je zbytečné. Pouze by opticky nabíraly kabele hmotu a jejich praktický účel by byl tak malý, že jsem se nakonec rozhodla je zcela vypustit. Došlo tak k poměrně velkému zásahu do vzhledu kabelky, ale podle mého názoru tento zásah nebyl nijak na závadu kolekce. Hlavní díl kabel je tak jednoduchý s apelem pouze na integrovaná ucha a celkový tvar.

Obr. č. 43 Zkoušky

S takto zhotovenými zkouškami a s vychytanými nedostatky bylo možno začít pracovat na finální verzi kolekce. Na řadu tedy přišlo předělávání šablon, výběr podšívkového i vrchového materiálu, výběr kování i zdrhovadel. Co se těchto materiálů týče, byla jsem omezena možnostmi firemního skladu. Vrchový materiál je hovězinová useň italského výrobce s názvem DESERTO, podšívka je bavlněný kanafas s logem firmy a kování je z niklu.

Nejprve došlo k vyřezání hlavních dílců celé kolekce z usně, které byly posléze pečlivě zabaleny a poslány na vypálení vybraného vzoru laserem. Mezitím co se čekalo na vypálení vzoru, mohly se zhotovovat vnitřky kabelek i ostatních dílů kolekce.

Jako první jsem začala zhotovovat vnitřek malé kabely, protože byl technologický postup u obou kabel stejný, budu ho zde popisovat pouze jednou. Nejdříve tedy bylo nutné vyřezat všechny potřebné dílce z vrchového i podšívkového materiálu a vyřezat i výztuhy. U vnitřní části došlo k nalepení podšivek na výztuhy, našití usňových kapsiček, dna a straniček, našití čílek na zdrhovadla a poté našití samotných zdrhovadel. Po našití byly konce zdrhovadel vyseknutým otvorem vtáhnuty pod dno kabelky a zafixovány našitím na pružinku. Pružinka tak zajistila lepší manipulaci se zdrhovadly při jejich zapínání. Poté se obě vnitřní kapsy daly k sobě a uprostřed se spojily lemovkou z usně. Na konec bylo třeba ještě přinýtovat půlkroužky na uchycení ramenního popruhu. Vnitřní část kabelky byla hotová.

Další částí kolekce byl diář, jehož vnitřní část se zhotovovala vyřezáním výztuhy, vyseknutím a zalepením otvorů pro magnet, vyseknutí otvorů pro poutko na tužky, nalepením podšívky, zhotovením a protažením poutka a nalepením a obšitím kovové výztuhy, která slouží jako protipól magnetu pro snadné uzavírání. V neposlední řadě bylo třeba vyznačit a přinýtovat i mechaniku do diářů.

Na řadu pak přišla peněženka, jejíž vnitřní část byla také vypracována samostatně. Na podšívku střiženou vcelku se našily usňové kapsičky na kreditní a jiné karty, dalším krokem bylo našití vnitřní kapsičky na zdrhovadlo, poté se mohly nalepit výztuhy a celá podšívka se tak vyskládala jako harmonika. Dále se zhotovila stranička a postupně se našivala na jednotlivé přihrádky peněženky. Takto zhotovená podšívka se nalepila na výztuhu a okraj podšívky s výztuhou se olemoval a našilo se na něj zdrhovadlo. Okraje zdrhovadla se opět upevnily našitím na pružinku a vnitřek byl hotov.

Zhotovení kosmetické taštičky se trochu lišilo. Podšívka se nelepila na žádnou výztuhu, aby se ve finále dosáhlo měkkého a poddajného tvaru. Taštička se zavírá zavínutím a podšívka je tedy vcelku a na ni jsou pouze našité kapsičky ze stejného podšívkového materiálu. Obsahuje dvě kapsičky na zdrhovadlo na drobné předměty, jednu větší a prostorovou kapsičku a několik poutek. Vnitřní podšívka je z textilu, tak aby se dala dobře čistit.

Dalším dílem kolekce je nezbytný obal na mobil, který je také tvořen podšívkou a vrchovým materiálem. Navíc je na podšívce uchycen pásek, který se při zasunutí mobilu mírně schová a poté slouží k lepšímu vytažení mobilu z pouzdra. Stačí pouze zatáhnout za pásek a mobil povyskočí.

Nakonec nesmíme zapomenout i na nezbytný ramenní popruh, který je tvořen ze dvou pruhů usně zaklepaných přes výztuhu a slepených proti sobě. Ramenní chránič je stejně tak

zhotoven ze dvou částí vyztužených molitanem a zaklepaných proti sobě. Mezi obě části je upevněn i díl držící popruh. Nakonec je chránič za okraj prošit. Po prošití okraje je na popruh navlečen chránič, připevněny karabinky a posuvná průvlečka pro regulaci délky popruhu.

Když už byly vnitřní díly kolekce hotové a zdobení laserem se také vydařilo, mohlo se přistoupit k nalepení a zaklepaní hlavních dílců celé kolekce. U obou kabelek se nejdříve připravilo a předšilo dno kabelky s připevněním kování. Potom se hlavní díly nalepily na výztuhu s molitanem, sešily se dnem kabelky a nakonec zaklepaly. Dno kabelky bylo potřeba ještě před sesazením kabelky prošit v kraji. Po té se mohla kabelka sesadit s vnitřním dílem, slepit a na závěr prošit v kraji po celém obvodu kabelek. Jako poslední operace se za kraj prošila i integrovaná ucha kabelek. U diáře se hlavní díl nalepil na výztuhu s molitanem a zaklepal přes podšívku. V kraji se pak celý diář prošil a uvnitř se přibývající vrchový materiál odřízl. Vrchový díl peněženky se taktéž zaklepal přes výztuhu, za okraj prošil a s vnitřní částí je spojen lepením. Kosmetická taštička se stejně jako diář zaklepala přes podšívku a prošila, stejně tak přebývající vrchový materiál byl ve vnitřní části odříznut. U obalu na mobil se vrchový díl také zaklepal přes podšívku, v horním okraji se za okraj oba díly prošily zvlášť a teprve potom se sesadily a za okraj prošily dohromady.

Obr. č. 44 Kolekce

Obr. č. 45 Velká kabelka

Obr. č. 46 Velká kabelka ze $\frac{3}{4}$ pohledu

Obr. č. 47 Malá kabelka

Obr. č. 48 Malá kabelka ze $\frac{3}{4}$ pohledu

Obr. č. 49 Diář a kosmetická taštička

Obr. č. 50 Obal na mobil a peněženka

Obr. č. 51 Detail velké kabely

Obr. č. 52 Ramenní chránič

Obr. č. 53 Vnitřní vybavení

ZÁVĚR

Na konci této práce bych se chtěla zmínit o získaných zkušenostech, které vyplynuly díky spolupráci s firmou Hajn. Možnost tvořit svou diplomovou práci v tomto prostředí, které je už tolik let symbolem české kvalitní práce, mě nesmírně obohatila a jak se říká „otevřela mi oči“. Teprve když má člověk možnost nahlédnout pod povrch tohoto řemesla, uvědomí si, jak je výroba kabelek složitá. Zjistí kolik aspektů, které je třeba neustále zohledňovat, tak aby konečný výsledek byl i podle vašich představ. Je to cesta neustálého zkoušení, pokusů a také omylů. Pouze touto zdlouhavou cestou se dá dosáhnout kvalitního a promyšleného výsledku. I vývoj mé kolekce byl náročný a neustále jsem narážela na řadu překážek, ale přesto tento vývoj ještě neskončil. I když je kolekce hotová je pořád na ni co zlepšovat. To co je potřeba vylepšit však zjistíte teprve tehdy, když je věc hotová. Proto ty nejgeniálnější kabelky vznikají dlouhá léta. A za ty léta se zkoušením a neustálým oprávním dosáhne konečného výsledku. Odměnou za takovou námahu, pak může být model, který je tak kvalitní, že se na trhu dokáže udržet i několik generací. Stane se z něj ikona, evergreen doby.

Já jsem na svou kolekci měla necelý rok a během něj jsem se snažila využít všechn svůj potenciál a potenciál firmy, abych dosáhla výsledku, který bude, jak jsem si předsevzala, praktický, ale zároveň stylově originální. Chtěla jsem představit kolekci, co bude působit jemně, žensky, elegantně a zároveň nebude vypadat jako módní výstřelek, který vás rychle omrzí. A doufám, že jsem takového výsledku dosáhla.

Kolekce je ucelená, obsahuje vše, co je v této kategorii možno nabídnout. Spojuje ji jak stejný materiál, tak i stejný dekor.

Jak už jsem se zmínila výše, ty nejlepší kabelky se staly designovými ikonami až po letech pečlivého cizelování jejich vzhledu i funkce, proto i já si uvědomuji, že i má kolekce není zcela ideální, ale pevně doufám, že jsem vytvořila dobrý základ, ze kterého bude možno čerpat do budoucna a přinese na trh s galanterními výrobky něco nového a svěžího.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] WILCOX, Claire a Sara HODGES. *Bags*. London: V, 1999, 127 s. ISBN 18-517-7286-3.
- [2] Kabelky v průběhu historie. *LAVIT: víc než jen nakupování* [online]. [cit. 2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.lavit.cz/letni-moda/kabelky-v-prubehu-historie>
- [3] JOHNSON, Anna. *Handbags: the power of the purse*. New York: Workman Pub., c2002, 486 s. ISBN 07-611-2377-6.
- [4] UCHALOVÁ, Eva. *Česká móda, 1918-1939*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1996, 120 s. ISBN 80-703-3424-X.
- [5] Lázeňská módní abeceda. *Spolek Calma* [online]. [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: http://www.spolekcalma.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=61:lazeska-modni-abeceda&catid=35:archiv&Itemid=63
- [6] BŘEZINOVÁ, Ivana. *Reflexe „ženské otázky“ v časopise Die sudetendeutsche Frau*. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/181050/ff_b/bc_hist.pdf. Bakalářská práce. Masarykova univerzita v Brně, Filozofická fakulta, Historický ústav. Vedoucí práce prof. PhDr. Jiří Malíř, CSc.
- [7] Ženy, obchod a reklama za první republiky. *ŽENY, GENDER A MODERNÍ UMĚNÍ* [online]. [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: <http://www.zenyvumeni.cz/index.php?id=110>
- [8] MELICHAROVÁ, Romana. *Móda a společnost: Vliv společenských událostí na vývoj české módy 20. století*. 2008. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav hudební vědy. Vedoucí práce doc. PhDr. Alena Křížová, Ph.D.
- [9] *Fashion: from the 18th to the 20th century : the Kyoto Costume Institute*. [New edition]. Köln: Taschen, 2004. ISBN 38-228-3857-8.
- [10] Móda. [online]. [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: <http://tricataleta.webnode.cz/moda/>
- [11] Móda roku 1918. *Moda.cz* [online]. [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: http://www.moda.cz/Kategorie/Styl_a_trendy/20061026_Moda_Roku_1918.html
- [12] UCHALOVÁ, Eva. *Pražské módní salony, 1900-1948*. V Praze: Uměleckoprůmyslové museum, c2011, 311 s. ISBN 978-808-7164-822.

- [13] HOSCHLOVÁ, Hana. Gottwaldová se chtěla podobat Benešové. Marně.. *Blesk pro ženy* [online]. [cit. 2012-03-20]. ISSN 1213-8991. Dostupné z: <http://prozeny.blesk.cz/clanek/pro-zeny-moda-a-krasa-trendy-mody/148238/gottwaldova-se-chtela-podobat-benesove-marne.html>
- [14] Historie kabelek a peněženek. *TOP KABELKY.CZ: Luxusní kabelky z Velké Británie* [online]. [cit. 2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.topkabelky.cz/kabelky-historie/>
- [15] HLAVÁČKOVÁ, Konstantina. *Česká móda, 1940-1970: zrcadlo doby*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2000, 125 s. ISBN 80-703-3017-1.
- [16] MÁCHALOVÁ, Jana. *Módou posedlí: [čtení o módě 20.století]*. Břeclav: Moraviapress, 2002, 159 s. ISBN 80-86181-47-2.
- [17] HLAVÁČKOVÁ, Konstantina. *Glamour: dámská společenská móda 1950-2010 = women's formal and evening wear 1950-2010*. V Praze: Umělecko-průmyslové museum v Praze, 2011, 97 s. ISBN 978-80-7101-098-2.
- [18] HLAVÁČKOVÁ, Konstantina a Pavel KOSATÍK. *70: "Kytky v popelnici" : společnost a móda v sedmdesátých letech v Československu = "Flowers in the dustbin" : society and fashion in Czechoslovakia in the seventies*. V Praze: UPM, 2007, 165 s. ISBN 978-80-7101-072-2.
- [19] JAROŠOVÁ, Helena a Ludmila KYBALOVÁ. *Současná česká móda*. Vyd.
- [20] Pokračovatelka Hany Podolské. *Balady a romance Blanky Kovařikové* [online]. [cit.2012-03-20].Dostupnéz:<http://www.bkovarikova.cz/zapisnik/n-2011/pokracovatelka-hany-podolske.html>
1. Praha: Allcore, 2002, [136] s. ISBN 8090315100.
- [21] ARTEDDY EU. [online]. [cit. 2012-03-12].Dostupné z:<http://www.arteddyeu.com/>
- [22] *KURZYCZ* [online]. © 2000 - 2012 [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: <http://rejstrik-firem.kurzy.cz/26919061/arteddy-eu-sro/>
- [23] Playbag. [online]. [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <http://www.playbag.cz/Playbag>
- [24] Hajn.cz: O firmě a výrobcích. ZEN-COM. [online]. [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <http://www.hajn.cz/>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. č. 1 Kabelka 20. léta.....	18
Obr. č. 2 Kabelka 30. léta.....	19
Obr. č. 3 Večerní kabelka 30. léta.....	20
Obr. č. 4 Kabelka pro odpolední příležitosti 30. léta.....	21
Obr. č. 5 Společenská kabelka 30. léta.....	22
Obr. č. 6 Kabelka 40. léta.....	23
Obr. č. 7 Nákupní taška 40. léta.....	24
Obr. č. 8 Psaníčko 40. léta.....	27
Obr. č. 9 Usňová kabelka 40. léta.....	28
Obr. č. 10 Kabelka 50. léta.....	29
Obr. č. 11 Usňová kabelka 50. léta.....	29
Obr. č. 12 Chlebovník 60. léta.....	30
Obr. č. 13 Kabelka 60. léta.....	31
Obr. č. 14 Kabelka 70. léta.....	32
Obr. č. 15 Nákupní taška přelom 60. a 70. let.....	33
Obr. č. 16 Dámská etuje 80. léta.....	33
Obr. č. 17 Kabelka do tanečních 70. léta.....	34
Obr. č. 18 Psaníčko 70. léta.....	35
Obr. č. 19 Sít'ovky 70. léta.....	36
Obr. č. 20 Košík 80. léta.....	37
Obr. č. 21 Kabelka 90. léta.....	38
Obr. č. 22 Vycházková kabelka 90. léta.....	38
Obr. č. 23 Kabelka 90. léta.....	39
Obr. č. 24 Firma Hajn.....	42

Dostupné z: <http://www.hajn.cz/>

Obr. č. 25 Firma ARTEDDY..... 42

ARTEDDY EU. [online]. [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <http://www.arteddyeu.com/>

Obr. č. 26 Firma Playbag..... 43

Playbag. [online]. [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <http://www.playbag.cz/Playbag>

Obr. č. 27 Logo firmy Hajn..... 44

Hajn.cz: O firmě a výrobcích. ZEN-COM. [online]. [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <http://www.hajn.cz/>

Obr. č. 28 Ukázka dotazníku..... 46

Obr. č. 29 Moodboard..... 51

Jenuine West: DIY Lace Veil. [online]. [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: http://jenuinewest.com/_blog/JenuineWest/post/DIY_Lace_Mask/

Michelle Phan. [online]. [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: <http://michellephan.tumblr.com/post/4469692462/chrisellelim-walking-lace>

About.com: Landscaping. [online]. ©2012 [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: http://landscaping.about.com/od/colorfulflowers/ig/white-flowers/queen_annes_lace_flower_large.htm

Sivov blog: Fotky zvieratek. [online]. [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: <http://sivo.blog.cz/0803/fotky-zvieratiek>

BAGS HER: Top Cowhide Leather Bags. [online]. © 1999 - 2012 [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: <http://www.bagsher.com/apricot-womens-leather-handbag-briefcase-crossbody-shoulder-envelope-bag-for-women.html>

BAGS HER: Top Cowhide Leather Bags. [online]. © 1999 - 2012 [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: <http://www.bagsher.com/apricot-womens-leather-handbag-briefcase-crossbody-shoulder-envelope-bag-for-women.html>

Gucci now: Wholesale Gucci. [online]. © 2012 [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: http://www.guccinow8.net/gucci-dress-gown-1006_p7309.html

Fashionishing: Socialize fasionably. BRAUKÄMPER., Tania. [online]. 2011 [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: <http://www.fashionising.com/trends/b--spring-colors-2012-6215.html>

Obr. č. 30 Varianta č. 1.....	53
Obr. č. 31 Varianta č. 2.....	54
Obr. č. 32 Varianta č. 3.....	54
Obr. č. 33 Varianta č. 4.....	55
Obr. č. 34 Varianta č. 5.....	56
Obr. č. 35 Varianta č. 6.....	56
Obr. č. 36 Varianta č. 7.....	57
Obr. č. 37 Varianta č. 8.....	58
Obr. č. 38 Finální kolekce.....	59
Obr. č. 39 Návrhy na vypalovaný vzor.....	63
Obr. č. 40 Varianta A neboli „mašličky“.....	64
Obr. č. 41 Varianta B neboli „vlnovky“.....	65
Obr. č. 42 Varianta C neboli „citáty“.....	66
Obr. č. 43 Zkoušky.....	68
Obr. č. 44 Kolekce.....	70
Obr. č. 45 Velká kabela.....	71
Obr. č. 46 Velká kabela ze $\frac{3}{4}$ pohledu.....	71
Obr. č. 47 Malá kabela.....	72
Obr. č. 48 Malá kabela ze $\frac{3}{4}$ pohledu.....	72
Obr. č. 49 Diář a kosmetická taštička.....	73
Obr. č. 50 Obal na mobil a peněženka.....	73
Obr. č. 51 Detail velké kabely.....	74
Obr. č. 52 Ramenní chránič.....	74
Obr. č. 53 Vnitřní vybavení.....	74

SEZNAM PŘÍLOH

P I: ostatní návrhy

PŘÍLOHA P I: OSTATNÍ NÁVRHY

